

การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากร
สายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รุจิรา พิทักษ์

ขอบรู้่ง ชาวนา

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา 2563

การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากร
สายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รุจิรา พิทักษ์

ขอปริญ์ ชาวนา

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตรและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา 2563

หัวข้อโครงการ	การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากร สายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
โดย	นางสาว รุจิรา พิทักษ์ นางสาว ขอบรู้้ง ชาวนา
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา	2563

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อนุมัติโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉาธิศา เนียมมณี)

หัวหน้าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบโครงการ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศิวพันธุ์ ชูอินทร์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิธินาถ เจริญโกคราช)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้เนื่องจากการได้รับการสนับสนุน และการร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งนี้ผู้จัดทำโครงการวิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ตลอดทั้งให้การสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ศิวพันธุ์ ชูอินทร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิธินาถ เจริญโภคธราช ที่กรุณาสละเวลาเข้าฟังผลการดำเนินการวิจัยและให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณบุคลากรสายสนับสนุน ของคณะต่างๆ ตามโครงสร้างของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการดำเนินงานวิจัยเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้จัดทำ

กันยายน 2563

หัวข้อโครงการ	การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
โดย	รุจิรา พิทักษ์ ชอบรุ่ง ชาวนา
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน ศึกษาระดับทักษะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน ศึกษาระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน และ เปรียบเทียบระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุน ที่ปฏิบัติงานประจำสำนักงานของหน่วยงานจัดการศึกษาตามโครงสร้าง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน คณะที่จัดการเรียนการสอนตามโครงสร้าง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 113 คน จำนวน 6 คณะ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่าระดับความรู้ ของบุคลากรทั้งหมดมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100 และผล การศึกษาระดับทักษะต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.32 อยู่ในเกณฑ์ทักษะระดับดี มาก ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยรวม 3.902 อยู่ในเกณฑ์พฤติกรรม ระดับดีมาก ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยพบว่าบุคลากรเพศหญิง และเพศชายมีระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ระดับความรู้ (Sig. เท่ากับ .728) ระดับทักษะ (Sig. เท่ากับ .382) และระดับพฤติกรรม (Sig.เท่ากับ 758) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความรู้,ทักษะ,พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย,บุคลากรสายสนับสนุน

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐานของงานวิจัย	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
แผนการดำเนินงานวิจัย	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย	6
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	26
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	32
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการดำเนินวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	46
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	46
ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	47
ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	53
พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	55
เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	59
เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	60
เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	60
สรุปผลการวิจัย	60
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย	70
ภาคผนวก ข แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)	76
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม	82
ภาคผนวก ง ผลหาความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค	88
ภาคผนวก จ ประมวลภาพการดำเนินการวิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	แผนการดำเนินงานวิจัย
2.1	ปริมาณและอัตราขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2551-2561
2.2	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกกำจัด และถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ปีพ.ศ.2551-2561
2.3	การเปลี่ยนแปลงข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยระหว่างปี พ.ศ.2560-2561
4.1	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
4.2	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.3	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.4	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.5	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.6	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.7	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.8	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.9	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา
4.10	ภาพรวมความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนสุนันทา

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา	53
4.12	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	55
4.13	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	55
4.14	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	56
4.15	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	56
4.16	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	57
4.17	ภาพรวมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	58
4.18	เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ	58
4.19	เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ	58
4.20	เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ	59
ง-1	ตารางสรุปในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	88
ง-2	ข้อมูลสถิติในการหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม	88

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	รายงานสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย 2561	14
2.2	ขั้นตอนการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	21
จ-1	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะวิทยาการจัดการ	85
จ-2	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	85
จ-3	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	86
จ-4	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะครุศาสตร์	86
จ-5	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์	87

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาขยะมูลฝอยมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ตามการขยายตัวของประชากรและชุมชน และการพัฒนาทางเทคโนโลยี ซึ่งขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ในปัจจุบันเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการบริโภค เช่น พลาสติก โฟม กระป๋อง แก้ว รวมถึงสารเคมีต่างๆ ขยะมูลฝอยดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ระบบการจัดการและการกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นหากประเทศไทยยังไม่มีระบบการจัดการมูลฝอยที่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งยังทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศเสื่อมเสีย

จากสถานการณ์มูลฝอยที่ผ่านมาพบว่า ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศไทยมีเพิ่มมากขึ้นในทุกปี ทั้งนี้หากพิจารณาถึงอัตราการเกิดมูลฝอยของประเทศไทย ปี 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 27.80 ล้านตัน (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2560) (เป็นพลาสติกในขยะชุมชนกว่า 2 ล้านตัน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.64 เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีปริมาณ 27.37 ล้านตัน (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2560) เฉลี่ยอัตราการเกิดขยะมากถึง 1.15 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2560) จะเห็นได้ว่ามูลฝอยที่เกิดขึ้นมีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปีๆ นอกจากนี้ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษระบุว่าประเทศไทยมีการนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 3.19 ล้านตัน (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2560) หรือคิดเป็นร้อยละ 22 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยประโยชน์ของการรีไซเคิลนั้นเป็นการลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการกำจัดและฝังกลบแล้ว ยังจะเป็นการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติได้แต่กระบวนการของการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย กระบวนการคัดแยก การจัดเก็บ การรวบรวม และการเก็บขนยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่ทิ้งขยะมูลฝอย จำนวน 28 ล้านตัน (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2560) และมีขยะเกิดใหม่อีก 26 ล้านตันต่อปี (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2560) โดยวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังนั้นรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องขยะ เนื่องจากขยะเป็นปัญหาระดับประเทศ หากไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาลจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่แห่งหนึ่งของประเทศที่ได้ก่อตั้งมาเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 70 ปีโดยตั้งอยู่ในพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร บนเนื้อที่ประมาณ 60 ไร่ ปัจจุบันเปิดทำการสอนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาและระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในภาคปกติและภาคพิเศษ รวมทั้งยังมีโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอยู่ภายในกำกับอีกด้วยซึ่งในปีการศึกษา2552ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยฯได้จัดให้มีการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปริญญาโท และปริญญาเอกในสาขาวิชาต่างๆ มากกว่า 80 สาขาวิชา มีคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนจำนวนไม่น้อยกว่า 750 คน และมีจำนวนนักศึกษา รวมทั้งสิ้นประมาณ 20,000 คน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษารวมกันอีกประมาณ 1,300 คน (อาณัติ ต๊ะปิ่นตา และ รณบรรณจบ อภิรติกุล, 2553)ซึ่งจากจำนวนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรที่กล่าวข้างต้น รวมทั้งบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อกับมหาวิทยาลัยอยู่เป็นประจำแล้วจะเห็นได้ว่ามีจำนวนมากมายซึ่งส่งผลให้ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีมากขึ้นตามไปด้วยและจากข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยฯ ในช่วงที่ผ่านมาพบว่ามีขยะเกิดขึ้นประมาณ 1.2-1.5 ตันต่อวัน (อาณัติ ต๊ะปิ่นตา และ รณบรรณจบ อภิรติกุล, 2553) โดยขยะเหล่านี้จะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมาคือการไม่สามารถเก็บขนขยะจากภาชนะรองรับที่ตั้งไว้ตามจุดต่างๆ ทุกทั้งมหาวิทยาลัยได้อย่างทั่วถึงจนทำให้เกิดการตกค้างของขยะขึ้นเป็นครั้งคราว ซึ่งหากไม่รีบดำเนินการเก็บขนในระยะเวลาที่เหมาะสมก็จะเกิดการเน่าเหม็นและส่งกลิ่นรบกวน อันจะเป็นการสร้างความสะดวก รำคาญรวมทั้งทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงามภายในมหาวิทยาลัยฯ ขึ้นได้

จากเหตุผลและความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจการศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นกลุ่มบุคคล ที่ช่วยลดและคัดแยกขยะแต่ละประเภทอย่างถูกต้องภายในอาคาร/ตึก เช่น การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อลดขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยจึงมีความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมในการลดขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. คำถามวิจัย

- (1) บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับใด
- (2) บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับใด
- (3) บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอย่างไร
- (4) บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเพศหญิงและเพศชายมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันหรือไม่

3. วัตถุประสงค์งานวิจัย

- (1) ศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (2) ศึกษาระดับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (3) ศึกษาระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (4) เปรียบเทียบระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจำแนกตามเพศ

4. สมมุติฐานของงานวิจัย

บุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพศหญิงและเพศชายมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” กำหนดขอบเขตการศึกษาโดยแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตั้งอยู่ถนนอุทองนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้

5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

5.3.3 ตัวแปรควบคุม ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

6. นิยามศัพท์

บุคลากร หมายถึง “ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานคณบดีในคณะตามโครงสร้างของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา”

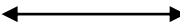
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายอาคารสถานที่นำข้อมูลต่างๆเหล่านี้ไปใช้บริหารวางแผนจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยให้มีความสะอาด สวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ต่อไป

8. แผนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานตามโครงการศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานดังแสดงไว้ในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงาน	พ.ศ.2563										
	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย.		
1.ศึกษาหัวข้อการวิจัยและ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา โครงการวิจัย											
2.ศึกษาข้อมูลและเอกสาร ต่างๆ											
3.กำหนดพื้นที่ในการเก็บ ตัวอย่าง											
4.ดำเนินการเก็บข้อมูล											
5.วิเคราะห์และสรุปผล											
6.จัดทำรายงานฉบับ สมบูรณ์											

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและการรวบรวมความรู้ตลอดจนทฤษฎีที่จำเป็นรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย
- (2) แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
- (3) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะ
- (4) แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
- (5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย

1.1. ความหมายของขยะมูลฝอย

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 (2550) ให้ความหมายคำว่า “มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะ ที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (2550) ได้นิยามที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “ขยะมูลฝอย” เพื่อควบคุม กำกับการจัดการ “ขยะมูลฝอย” ในภาคอุตสาหกรรม โดยได้นิยามคำว่า “สิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว” หมายความว่า สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วหรือของเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้น จากการประกอบกิจการโรงงาน รวมถึงของเสียจาก วัตถุดิบ ของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ของเสียที่เป็นผลิตภัณฑ์เสื่อมคุณภาพ และน้ำทิ้งที่มีองค์ประกอบหรือมีคุณลักษณะที่เป็นอันตราย

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 อุดมศักดิ์สินธิพงษ์ (2547) ได้ให้ความหมายว่า “มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้วมูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นๆ

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2555) ได้ให้ความหมายว่า ขยะหรือขยะมูลฝอยหรือมูลฝอย (Solid Waste) หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้วมูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใด ที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นๆ และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะ และคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

จากคำนิยามดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งเหลือใช้ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย

1.2 ประเภทของขยะมูลฝอย

อาณัติ ต๊ะปิ่นตา (2553) ได้จำแนกประเภทของขยะมูลฝอยตามคุณลักษณะและองค์ประกอบดังนี้

(1) การจำแนกตามลักษณะทางกายภาพ เป็นการจำแนกขยะมูลฝอยตามลักษณะที่ประจักษ์และมองเห็นจากภายนอก ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

(1.1) ขยะเปียก (garbing) ขยะที่มีความชื้นปนเปื้อนอยู่มากกว่าร้อยละ 50 จึงติดไฟได้ยากส่วนใหญ่ได้แก่ เศษอาหาร เศษเนื้อ เศษผัก และผลไม้จากบ้านเรือน ร้านจำหน่ายอาหารและตลาดสด รวมทั้งซากพืชซากสัตว์ที่ยังไม่เน่าเปื่อย ขยะประเภทนี้จะทำให้เกิดกลิ่นเน่าเหม็นเนื่องจากแบคทีเรียย่อยสลายอินทรีย์สาร

(1.2) ขยะแห้ง (Rubbish and trash) ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในรูปของสารอินทรีย์และสารอนินทรีย์ ซึ่งมีความชื้นต่ำย่อยสลายด้วยกระบวนการทางชีวภาพได้ยาก เช่น กระดาษ ก่อกระดาษ เศษกิ่งไม้ ใบไม้ เศษยาง เศษผ้า เศษแก้วหรือขวดแก้ว เศษหนังหรือผลิตภัณฑ์หนัง เศษกระป๋องโลหะ เศษพลาสติก เป็นต้น

(1.3) เถ้า (ash) ซากของแข็งที่เหลือจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงประเภทฟืน หรือถ่านหินที่ให้พลังงานความร้อนทั้งในบ้านพัก ในอาคารหรือโรงงานต่างๆ

(1.4) ซากสัตว์ต่างๆ (dead animals) ซากสัตว์ต่างๆทั้งที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น สัตว์ เลี้ยงตามบ้านเรือนที่ตายลง จากภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม เช่น เศษชิ้นส่วนของสัตว์ที่เหลือ จาก โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป

(1.5) เศษสิ่งก่อสร้าง (demolition and construction waste) ขยะมูลฝอยที่เกิดจากสิ่งก่อสร้างหรือ การรื้อถอนอาคาร เช่น เศษเหล็ก เศษอิฐ เศษหิน เศษไม้ เป็นต้น

(1.6) ตะกอนจากการบำบัดน้ำเสีย (sludge) กากตะกอนที่เกิดจากการบำบัดน้ำเสียในระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนหรือภายในโรงงานโดยอาจมีลักษณะเป็นของแข็งหรือกึ่งของแข็งมีทั้งส่วนที่สามารถย่อยสลายได้และไม่สามารถย่อยสลายได้

(1.7) ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electric and Electronic Equipment: WEEE) ขยะที่เกิดขึ้นจากภาคธุรกิจซึ่งผลิตสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อสินค้าเหล่านั้นเสื่อมสภาพหรือหมดอายุจากการใช้งานลงก็กลายเป็นขยะที่ต้องนำไปกำจัดทำลาย เช่น เครื่องซักผ้า โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

(2) การจำแนกตามองค์ประกอบ เป็นการจำแนกตามลักษณะของขยะมูลฝอยว่าประกอบไปด้วยวัตถุใดบ้าง และวัตถุนั้นมีประโยชน์ที่จะนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกหรือไม่ โดยอาจจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

(2.1) ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (organic waste) ได้แก่ขยะมูลฝอยที่สามารถย่อยสลายได้ด้วยกระบวนการทางชีวภาพโดยมีจุลินทรีย์ทำหน้าที่ย่อยสลาย เช่น เศษอาหาร เศษพืชผัก และผลไม้ เศษหญ้า เศษใบไม้และกิ่งไม้ รวมทั้งซากสัตว์และมูลสัตว์ต่างๆ ขยะประเภทนี้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ในรูปของการนำมาทำปุ๋ยหมัก

(2.2) ขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ (recycle waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น แก้ว กระดาษ โลหะ เหล็ก พลาสติก อะลูมิเนียม หนังและยาง ขยะมูลฝอยประเภทนี้เมื่อนำมาทำการคัดแยกผ่านกระบวนการแปรรูปแล้วสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า หรืออาจนำไปเป็นส่วนผสมกับวัตถุดิบใหม่เพื่อลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลงได้

(2.3) ขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ (nonrecycle waste) ได้แก่

ขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น เศษอิฐ เศษปูน จากการก่อสร้าง เศษวัสดุต่างๆ จากการรื้อถอนอาคาร ถ้ำจากการรื้ออาคาร ถ้ำจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงตลอดจนเศษชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บางชนิด ขยะมูลฝอยเหล่านี้ไม่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ได้อีก จึงต้องนำไปฝังกลบทำลายยังสถานที่ฝังกลบเท่านั้น

(2.4) ขยะมูลฝอยติดเชื้อ (infectious waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่ซึ่งจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ได้ เช่น เนื้อเยื่อหรือชิ้นส่วนอวัยวะต่างๆ รวมทั้งวัสดุที่สัมผัสกับผู้ป่วย เช่น สำลี ผ้าพันแผล เข็มฉีดยา มีดผ่าตัด และเสื้อผ้าผู้ป่วย

รเรศ ศรีสถิต (2553) ได้จำแนกชนิดของขยะมูลฝอยสามารถจำแนกได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับว่าจะใช้ปัจจัยใดเป็นเกณฑ์จำแนก เช่น ถ้าจำแนกตามลักษณะของขยะมูลฝอยที่พบเห็นด้วยตาหรือการสัมผัส และความเป็นพิษ สามารถแบ่งขยะมูลฝอยได้เป็น 3 ประเภท คือ

- (1) มูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้ง่าย (food waste or garbage waste)
- (2) มูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้ยากหรือไม่ได้เลย (rubbish)
- (3) มูลฝอยอันตรายหรือสารเคมี (hazardous waste or chemical waste)

จากประเภทของขยะมูลฝอยที่กล่าวมา สามารถสรุปประเภทของขยะมูลฝอยออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) ขยะมูลฝอยย่อยสลายได้ (compostable waste) ขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ในระยะเวลาอย่างรวดเร็ว โดยกระบวนการทางชีวภาพ ขยะประเภทนี้มีองค์ประกอบหลักเป็นสารอินทรีย์ บางครั้งเรียกว่าขยะอินทรีย์ (organics waste) บางครั้งอาจเรียกขยะประเภทนี้ว่า “ขยะเปียก” เช่น เศษอาหาร เศษพืชผักและผลไม้ ขยะประเภทนี้เหมาะสำหรับการกำจัดโดยการนำไปเป็นปุ๋ยหมัก ขยะประเภทนี้พบมากที่สุดประมาณร้อยละ 64 ของปริมาณขยะทั้งหมดในถังขยะ (สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย, 2552)

(2) ขยะมูลฝอยที่ยังใช้ได้หรือขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์ได้หรือมักนิยมเรียกว่าขยะรีไซเคิล (recyclable waste) ขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ หรือมีศักยภาพในการนำมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น บรรจุภัณฑ์ต่างๆ แก้ว กระดาษ พลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ ยางรถยนต์ ขยะมูลฝอยประเภทนี้เป็นขยะมูลฝอยที่พบมากเป็นอันดับสองรองจากขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ พบประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย, 2552)

(3) ขยะทั่วไป (general waste) ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย เป็นขยะที่ย่อยสลายทางชีวภาพได้ยากใช้เวลาในการย่อยสลายนานหลายสิบปี และไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ เช่น ห้อพลาสติกใส่ขนม พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปขยะประเภทนี้พบมากที่สุดประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะทั้งหมดในถังรองรับขยะมูลฝอย (สำนักจัดการกากของเสีย และสารอันตราย,2552)

(4) ขยะอันตราย (hazardous waste) หรือขยะมูลฝอยอันตราย ขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ได้แก่

- (4.1) วัตถุระเบิด
- (4.2) วัตถุไวไฟ
- (4.3) วัตถุออกซิไดซ์
- (4.4) วัตถุมีพิษ เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่
- (4.5) วัตถุที่ก่อให้เกิดโรค เช่น ขยะที่เปื้อนเลือด สำลีจากสถานพยาบาล
- (4.6) วัตถุที่มีน้ำมันตรึงสี เช่น แท่งโคบอลต์ 60
- (4.7) วัตถุกัดกร่อน เช่น สารที่มีฤทธิ์เป็นกรดจากห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์
- (4.8) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง เช่น สารที่มีฤทธิ์เป็นด่างจาก

ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

(4.9) วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ขยะอันตรายจะพบได้น้อยที่สุดในกองขยะมูลฝอย โดยพบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะทั้งหมดในถังรองรับขยะมูลฝอย (สำนักจัดการกากของเสีย และสารอันตราย,2552, หน้า 6)

1.3 แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

อาณัติ ตะปินตา (2553) ได้จำแนกแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย เป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) ขยะจากชุมชน (Municipal Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชนบท ประกอบด้วยขยะจากบ้านเรือน สำนักงาน โรงเรียน ตลาด เป็นต้น

(2) ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากภาคการผลิตสินค้าในโรงงานอุตสาหกรรมนี้และสถานประกอบการต่างๆ เช่น ขยะที่เกิดจากกระบวนการผลิตสินค้าขยะที่เกิดจากสำนักงานและอาหารภายในโรงงาน เป็นต้น

(3) ขยะจากภาคเกษตรกรรม (Agricultural Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในภาคเกษตรกรรมทั้งจากการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ประกอบด้วยซากพืช ซากสัตว์ มูลสัตว์ รวมไปถึงภาชนะบรรจุสารเคมีและผลิตภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพ

(4) ขยะจากสถานพยาบาล (Hospital Waste) ได้แก่ ขยะที่มีแหล่งกำเนิดจากโรงพยาบาล สถานือนามัย คลินิกรักษาโรคคนและสัตว์ ซึ่งเป็นขยะที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ปริมาณมากที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้สัมผัสได้ เช่น ผ้าพันแผล เข็มฉีดยา ชิ้นส่วนของอวัยวะต่างๆ เป็นต้น

สำนักคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (2558) ได้จำแนกประเภทของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยตามกิจกรรมต่างๆ คือ

(1) ขยะมูลฝอยทั่วไป (Community Waste) เป็นมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการดำรงชีพของมนุษย์ จากการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น มูลฝอยเหล่านี้เกิดจากบ้านเรือนที่พักอาศัย ร้านอาหาร ตลาด อาคาร โรงพยาบาล โรงแรม สถานที่ทำงาน สถานที่สาธารณะ ลักษณะของมูลฝอยมักจะเป็นสิ่งของที่เหลือจากการบริโภค ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

(1.1) ขยะมูลฝอยทั่วไป (General Waste) ประกอบด้วย มูลฝอยแห้ง (ReFuse) ได้แก่ กระดาษ พลาสติก ขวด แก้ว โลหะ ผ้า หนังสยอง มูลฝอยเปียก (Garbage) ได้แก่ เศษพืช ผัก ผลไม้ เศษอาหาร

(1.2) ขยะมูลฝอยที่เป็นอันตรายในบ้านเรือน (Household Hazardous Waste) ได้แก่ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟฟ้า สี กระจกสี ภาชนะบรรจุ

(2) ขยะมูลฝอยจากเกษตรกรรม (Agricultural Waste) เป็นมูลฝอยที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร

(3) ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Wastes) เป็นมูลฝอยที่เกิดจากการทำธุรกิจอีกส่วนหนึ่ง มูลฝอยเหล่านี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ พัดมน์ สำนงนค์ (2541) ได้แบ่งขยะมูลฝอยเป็น 3 ชนิดใหญ่ๆคือ

(1) ขยะเปียก หมายถึง ขยะที่มีความชื้นปะปนอยู่มาก ขยะประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นพวกอินทรีย์วัตถุซึ่งได้จากครัว โรงอาหาร ตลาด เช่น เศษอาหารต่างๆ เศษผัก ใบตอง เปลือกผลไม้ ขยะเหล่านี้ง่ายต่อการเน่าเปื่อย

(2) ขยะแห้ง หมายถึง ขยะแห้งที่ไม่รวมถึงพวกชี้เล้า มีความชื้นปะปนอยู่บ้างเล็กน้อย ชนิดติดไฟ เช่น เศษกระดาษ เศษไม้ ชี้เลื้อย ชนิดไม่ติดไฟ เช่น อิฐหัก แก้วแตก เศษโลหะต่างๆ

(3) ขี้เถ้า หมายถึง ขยะที่ได้จากการเผาไหม้ของไม้ ถ่าน หรือเชื้อเพลิงอื่นๆ ในกิจการอุตสาหกรรม ประุงอาหาร หรือให้ความร้อนเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย

1.4 สถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทย

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย พบว่าในปีพ.ศ.2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยต่างๆ ประมาณ 27.93 ล้านตัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา ทั้งนี้ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของชุมชนเมือง โดยพบว่าอัตราการเกิดขยะมูลฝอยโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.15 กิโลกรัม/คน/วัน (รายงานสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย 2561) แสดงดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ปริมาณและอัตราขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2551-2561

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ล้านตัน)	อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน/วัน)
2551	23.93	1.03
2552	24.11	1.04
2553	24.22	1.04
2554	25.35	1.08
2555	24.73	1.05
2556	26.77	1.15
2557	26.19	1.11
2558	26.85	1.13
2559	27.06	1.14
2560	27.37	1.13
2561	27.93	1.15

ที่มา.กรมควบคุมมลพิษ, 2561

จากตารางที่ 2.1 ข้อมูลปี 2551-2555 จากการคาดการณ์ และข้อมูลปี 2556-2561 จากการสำรวจข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยสำนักสิ่งแวดล้อมภาคและสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และการประเมินปริมาณขยะมูลฝอยจากจำนวนประชากรโดยกรมควบคุมมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยในปี พ.ศ.2561 ที่ผ่านมา พบว่าขยะมูลฝอยชุมชน 27.93 ล้านตัน ได้ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ 10.85 ล้านตัน หรือคิดเป็น ร้อยละ 39 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะมูลฝอยถูกนำกลับไปที่ใช้ประโยชน์ประมาณ 9.76 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 35 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดสรุปดังตารางที่ 2.2 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกกำจัด และถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ปี พ.ศ.2551-2561

สำหรับขยะมูลฝอยอีกประมาณ 7.32 ล้านตัน หรือร้อยละ 26 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด จะถูกนำไปจัดการอย่างไม่ถูกต้อง เช่น การเทกอง การเผากำจัดกลางแจ้ง การเผากำจัดในเตาเผาขนาดเล็กที่ไม่มี การบำบัดมลพิษทางอากาศ และการลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่างๆ

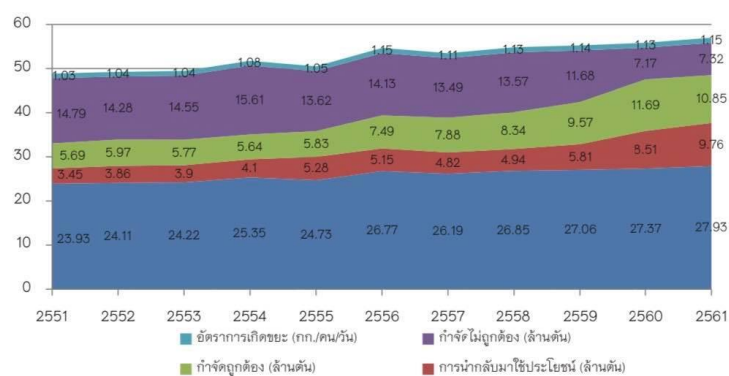
โดยข้อมูลในส่วน of ขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ในปี พ.ศ. 2561 พบว่ากระทรวงมหาดไทย ได้มีการขับเคลื่อน แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย (พ.ศ. 2559-2564) โดยผ่านทางแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “ จังหวัดสะอาด ” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2561 มุ่งเน้นการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทางโดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกโฟม และส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการคัดเลือกและจัดอันดับจังหวัดที่มีผลงานดีเด่น ของ 3 จังหวัด พบว่า จังหวัดลพบุรี ได้รางวัลชนะเลิศของกลุ่มจังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ได้รางวัลชนะเลิศของกลุ่มจังหวัดขนาดกลาง และจังหวัดลำพูน ได้รางวัลชนะเลิศของกลุ่มจังหวัดขนาดเล็ก

ตารางที่ 2.2 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกกำจัด และถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ปี พ.ศ.2551-2561

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ล้านตัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง		ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์	
		(ล้านตัน)	(ร้อยละ)	(ล้านตัน)	(ร้อยละ)
2551	23.93	5.69	24%	3.45	14%
2552	24.11	5.97	25%	3.86	16%
2553	24.22	5.77	24%	3.90	16%
2554	25.35	5.64	22%	4.10	16%
2555	24.73	5.83	24%	5.28	21%
2556	26.77	7.27	27%	5.15	19%
2557	26.19	7.88	30%	4.82	18%
2558	26.85	8.34	31%	4.94	18%
2559	27.06	9.57	35%	5.81	21%
2560	27.37	11.69	43%	8.51	31%
2561	27.93	10.85	39%	9.76	35%

ที่มา. กรมควบคุมมลพิษ, 2561

จากตารางที่ 2.1 สถานการณ์ขยะมูลฝอยที่ 2551-2561 แสดงเป็นแผนภาพได้ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 รายงานสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย 2561

ที่มา. กรมควบคุมมลพิษ, 2561

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายและสำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 1-16 ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมืองพัทยา และสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ในการสำรวจและประเมินข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยในปีพ.ศ.2561 โดยพบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลขยะมูลฝอย แสดงดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การเปลี่ยนแปลงข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยระหว่างปี พ.ศ.2560-2561

รายละเอียด	ปริมาณขยะมูลฝอย(ตัน/ปี)		การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2560	ปี2561	
ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น	27.37	27.93	+2.05
ขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดอย่างถูก	11.69	10.58	-7.19
ขยะมูลฝอยชุมชนที่ใช้ประโยชน์	8.51	9.76	+14.69
ขยะมูลฝอยชุมชนที่จัดการไม่ถูกต้อง	7.17	7.32	+2.09
ขยะมูลฝอยชุมชนที่ตกค้าง(จากการสำรวจ)	5.34	4.52	-15.36

จากตารางที่ 2.3 พบว่าปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนปี 2561 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ประมาณร้อยละ 2.06 เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นรวมทั้งการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มของการนำขยะมูลฝอยที่ตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการจัดการขยะมูลฝอยที่ตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้องซึ่งพบว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นไปแนวทางที่ดีเพิ่มมากขึ้น

ขยะมูลฝอยที่ถูกนำมากำจัดอย่างถูกต้อง พบว่ามีลดลงร้อยละ 7.19 เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่ผ่านมา เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยได้ดำเนินการถูกต้องบางแห่ง ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องเพราะเกินขีดความสามารถรองรับขยะมูลฝอยของตนเองได้ จึงทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องลดลงกว่าปีที่ผ่านมา

การใช้ประโยชน์ของขยะมูลฝอยปี 2561 เมื่อเทียบกับปี 2560 แล้วพบว่าขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมร้อยละ 14.67 เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ปี 2559 ที่ผ่านมา ซึ่งการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกดึงกลับมาไปใช้ประโยชน์ สืบเนื่องจากการมาตรการด้านการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ผ่านการผลักดันทั้งจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหลายภาคส่วนให้ความร่วมมือ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

1.5 ผลกระทบจากขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยนั้น นับวันจะเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนของประชากร ถ้าหากไม่มีการกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้อง และเหมาะสมแล้ว ปัญหาความสกปรกต่างๆ ที่เกิดจากขยะมูลฝอย จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ถ้ามองกันอย่างผิวเผินแล้ว ขยะมูลฝอยนั้นไม่ได้มีผลกระทบต่อมนุษย์มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยตรงต่อมนุษย์ ยังอยู่ในขั้นที่ไม่รุนแรงมากนัก ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงไม่ชัดเจนเท่าไร แต่ในความเป็นจริงแล้ว ขยะมูลฝอยจะก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก และจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ด้วย ทั้งโดยตรง และทางอ้อม

1.5.1 ผลกระทบต่อแหล่งน้ำ

การทิ้งขยะมูลฝอยลงสู่แหล่งน้ำก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ ดังนี้

- (1) ทำให้น้ำในแหล่งน้ำต่างๆ เกิดการเน่าเสียจากการย่อยสลายของขยะมูลฝอยอินทรีย์ อันได้แก่ เศษอาหาร เศษหญ้าและใบไม้ ซากสัตว์ และมูลสัตว์ต่างๆ ฯลฯ
- (2) ทำให้แม่น้ำลำคลองต่างๆ เป็นแหล่งสะสมของขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ เช่น ถุงพลาสติก โฟม เศษแก้ว และกระป๋องบรรจุอาหาร ฯลฯ
- (3) ทำให้แหล่งน้ำกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคอันเนื่องมาจากการสะสมและการเน่าเสียของขยะมูลฝอย และอาจสาเหตุของการเกิดโรคระบาดทางน้ำได้
- (4) ทำให้แหล่งน้ำเกิดการสะสมของสารพิษที่ปะปนกับขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายจากชุมชนหรือเกษตร เช่น กระป๋องฉีดยากันยุง มด แมลงสาบและกระป๋องบรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ฯลฯ
- (5) ทำให้แหล่งน้ำมีค่าความสกปรกและสารเจือปนสูงจนไม่ปลอดภัยในการนำมาใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค
- (6) ทำให้รางระบายน้ำหรือท่อระบายน้ำในเขตชุมชนเมืองเกิดการอุดตันและเป็นสาเหตุของน้ำท่วมได้ เนื่องจากเศษขยะมูลฝอยไปขวางกั้นการไหลของน้ำ

(7) ทำให้สภาพภูมิทัศน์ของแหล่งน้ำขาดความสวยงาม และสร้างความเสียหายต่อธุรกิจการท่องเที่ยว และเกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ

1.5.2 ผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ

ขยะมูลฝอยมีผลให้เกิดการปนเปื้อนของสารมลพิษทางอากาศ โดยเกิดจากการฟุ้งกระจายของขยะมูลฝอย รวมทั้งการขนส่ง และการเผาขยะมูลฝอยในรูปแบบต่างๆ ส่งผลให้กระทบต่อคุณภาพอากาศที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

(1) ทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของอนุภาคฝุ่นขนาดเล็ก คาร์บอนดำ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ และสารมลพิษทางอากาศอื่นๆ จากการเผาขยะมูลฝอยที่กองทิ้งไว้ในที่โล่ง หรือเกิดจากการเผาขยะมูลฝอยที่เป็นวัสดุที่เป็นวัสดุเหลือใช้ต่างๆ ทางเกษตร

(2) การเผาขยะมูลฝอยทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก่อให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจกซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการย่อยสลายของขยะมูลฝอยในสถานะที่ไม่มีออกซิเจนจะทำให้เกิดก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกเช่นกัน การลดปริมาณขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องจะต้องสามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก เช่น การลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์จะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงทันที

(3) ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนจากกองขยะมูลฝอยที่เททิ้งไว้บนพื้นดิน หรือที่ตกค้างจากการเก็บขนไม่หมดหรือจากสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดความรำคาญและส่งผลเสียต่อคุณภาพของคนอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

(4) ทำให้เกิดไข้ฉี่หนู ที่เกิดจากเตาเผาในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตราย ซึ่งเชื้อที่ฟุ้งกระจายไปในอากาศอาจจะมีสารจำพวกโลหะหนักและไดออกซิน เจือปนอยู่

(5) อนุภาคฝุ่นที่ฟุ้งกระจายจากกองขยะมูลฝอยจะทำให้มีผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจของประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะอนุภาคฝุ่นที่มีขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน

(6) การเผาขยะมูลฝอยหรือหากมีไฟไหม้กองขยะจะก่อให้เกิดการแพร่กระจายของสารมลพิษทางอากาศได้ เช่น สารไดออกซิน และ พิวแรน ซึ่งเป็นสารที่มีผลต่อร่างกาย ทำให้เกิดความผิดปกติของฮอร์โมนในระบบต่อมไร้ท่อ ทำให้ภูมิคุ้มกันบกพร่องเกิดความผิดปกติของเซลล์ในร่างกายได้ สารดังกล่าวนี้เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มีสารคลอรีนเป็นองค์ประกอบและมีอุณหภูมิของการเผาไหม้ต่ำกว่า 800 องศาเซลเซียส

รจยา บุญยพูนานนท์ และคณะ (2557) ได้ดำเนินการตรวจวัดสารไดออกซิน(ซึ่งเป็นสารอันตรายชนิดหนึ่ง)หลังเกิดเพลิงไหม้บ่อขยะแพรกษาไปแล้ว 4 วันพบว่ามีรัศมี 1 กิโลเมตร พบสารไดออกซินมีความเข้มข้น 1.520 พิโกกรัม -TEQ ต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของประเทศแคนาดาที่กำหนดไว้ไม่เกิน0.1 พิโกกรัม -TEQ ต่อลูกบาศก์เมตรถึง15 เท่า ทั้งนี้ในประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดค่ามาตรฐานของสารไดออกซินเป็นสารกลุ่มชนิดหนึ่งในสารกลุ่มของสาร Endocrine Disruptor Compounds(ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม, 2558) ซึ่งเป็นสารที่มีผลต่อร่างกายทำให้เกิดความผิดปกติของฮอร์โมนในระบบต่อมไร้ท่อ ส่งผลให้ภูมิคุ้มกันบกพร่อง เกิดความผิดปกติในร่างกาย สารไดออกซินเกิดจากการเผาไหม้ที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า 800 องศาเซลเซียส โดยวัตถุที่มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบมากในกองขยะ เช่น พลาสติก และโฟม ฯลฯ

1.5.3 ผลกระทบต่อดิน

ขยะมูลฝอยที่มีการจัดการไม่ถูกต้องมีผลกระทบต่อคุณภาพดินที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

- (1) เกิดการปนเปื้อนของน้ำชะมูลฝอยลงสู่พื้นดิน ซึ่งอาจมีสารมลพิษต่างๆจากกองขยะเจือปนไปด้วย หรืออาจทำให้สภาพความเป็นกรดต่างของดินเปลี่ยนแปลงไป
- (2) ขยะที่เป็นของเสียอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ชากแบตเตอรี่ ชากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ฯลฯ เมื่อนำไปฝังกลบก็จะทำให้มีโลหะหนักในดินมากขึ้นเป็นผลเสียต่อระบบนิเวศ
- (3) พื้นดินที่เป็นสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆได้โดยเฉพาะทางด้านเกษตร

1.5.4 ผลกระทบต่อคุณภาพน้ำใต้ดิน

ผลกระทบต่อขยะมูลฝอยที่มีผลต่อคุณภาพน้ำใต้ดินที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

- (4.1) เกิดการปนเปื้อนของน้ำชะมูลฝอยลงสู่ชั้นน้ำใต้ดิน ทำให้น้ำใต้ดินที่มีบริเวณกองขยะหรือสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยตั้งอยู่มีคุณภาพด้อยลง และเสี่ยงต่อการทำมาเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค
- (4.2) ขยะมูลที่มีของเสียอันตรายปะปนอยู่ เช่น ถ่านไฟฉาย ชากแบตเตอรี่ ชากหลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้นอาจเป็นแหล่งของโลหะหนักที่ปนเปื้อนสู่ชั้นน้ำใต้ดินได้

รจยา บุญยพูนานนท์ และคณะ(2557)ได้ดำเนินการตรวจวัดการปนเปื้อนของสารโลหะหนักในตัวอย่างน้ำใต้ดินบริเวณบ่อขยะ ตำบล แพรกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ภายหลังจากเกิดเหตุเพลิงไหม้บ่อขยะในวันที่ 16 มีนาคม 2557 ผลการตรวจวัดปริมาณสารโลหะหนัก พบสารหนู 0.018 มิลลิกรัมต่อลิตร (ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินกำหนดน้อยกว่า 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร) ส่วนบ่อน้ำบาดาล

ภายในนิคมอุตสาหกรรมบางปู ซึ่งอยู่ด้านท้ายน้ำพบแมงกานีส (Mn) เหล็ก (Fe) และสารหนู (As) เกินค่ามาตรฐานฯ โดยพบแมงกานีสและเหล็กสูงสุด 1.5 และ 12 มิลลิกรัมต่อลิตรตามลำดับ (ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินกำหนดแมงกานีสไม่เกิน 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร และค่ามาตรฐานน้ำบาดาลเพื่อการบริโภคกำหนดเหล็กไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อลิตร) และสารหนู 0.014 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งการตรวจพบโลหะหนักดังกล่าว อาจไม่ได้มีที่มาจากบ่อขยะ เนื่องจากพบในบ่อบาดาล ทั้งบริเวณเหนือและท้ายบ่อขยะ อีกทั้งยังเป็นสารปนเปื้อนที่พบมากในชั้นดินของประเทศไทยเช่นกัน

1.5.5 ผลกระทบต่อมนุษย์

ขยะมูลฝอยที่มีการตกค้างหรือเก็บรวบรวมไม่หมด รวมทั้งการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธีจะมีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์โดยตรง ดังนี้

- (1) กองขยะมูลฝอยเป็นแหล่งสะสมของพาหะนำโรคต่างๆ เช่น หนู แมลงสาบ

แมลงวัน ฯลฯ

- (2) กลิ่นจากกองขยะมูลฝอยก่อให้เกิดความรำคาญ

- (3) น้ำชะขยะมูลฝอยจะมีการปนเปื้อนของสารพิษต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย

ของมนุษย์โดยตรง เช่น สารตะกั่วหากเข้าสู่ร่างกายและสะสมในระยะยาวจะก่อให้เกิดโรคโลหิตจาง สารปรอทก่อให้เกิดโรคมินามาตะ สารแคดเมียมก่อให้เกิดโรคอิไตอิไต ฯลฯ

- (4) การเผาขยะมูลฝอยที่อุณหภูมิไม่สูงเพียงพอจะก่อให้เกิดสารไดออกซิน

ซึ่งเป็นสารที่มีพิษสูง โดยสารไดออกซินจัดเป็นสารก่อมะเร็งชนิดหนึ่งและก่อให้เกิดความผิดปกติของพันธุกรรม การเผาขยะที่ไม่ถูกหลักวิชาการ เช่น การเผาขยะมูลฝอยที่มีสารคลอรีนแลเบนซินเป็นองค์ประกอบ เช่น พลาสติกและโฟม โดยมีอุณหภูมิของการเผาไหม้ต่ำกว่า 800 องศาเซลเซียส จะก่อให้เกิดสารไดออกซินและฟิวแรน ซึ่งเป็นสารที่มีผลกระทบต่อร่างกาย ทำให้เกิดความผิดปกติของฮอร์โมนในระบบต่อมไร้ท่อ ทำให้ภูมิคุ้มกันบกพร่อง เกิดความผิดปกติของเซลล์ในร่างกายได้

1.5.6 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ปัญหาขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจได้ ดังนี้

- (1) สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย โดยใน พ.ศ.2542

กรุงเทพมหานครใช้งบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นเงินจำนวน 1,797.15 ล้านบาท ในการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 32,475 ล้านตัน

- (2) สูญเสียงบประมาณในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่มีการปนเปื้อนของ

สารเคมี จากการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธี

(3) สูญเสียงบประมาณในการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน

(4) มีการเสื่อมค่าที่ดินในบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและบริเวณเส้นทางเดินรถไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยนั้น

1.5.7 ผลกระทบต่อสังคม

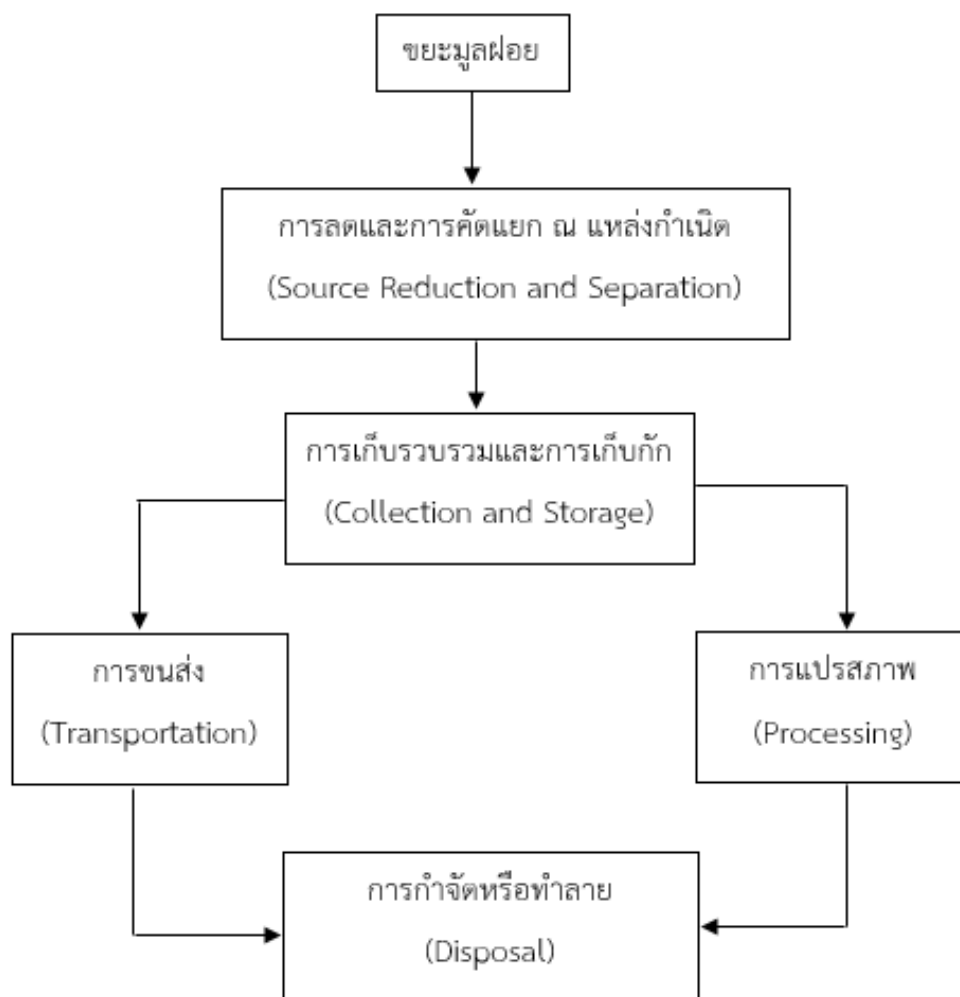
ปัญหาของขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมได้ เช่น เกิดความขัดแย้งและการต่อต้านของประชาชนและชุมชนในการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เนื่องจากเห็น การก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหรือที่พักขยะมูลฝอย เนื่องจากเห็นว่า การก่อสร้างที่กำจัดขยะมูลฝอยหรือที่พักขยะมูลฝอยการขนส่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของตนเอง และเกิดความขัดแย้งในกรณีการทิ้งขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ผลกระทบของขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านทางตรงและทางอ้อม เช่น ผลกระทบต่อคุณภาพจากการสัมผัสสารมลพิษที่ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายออกมาจากขยะมูลฝอย กองขยะมูลฝอยเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค และพาหะนำโรคต่างๆ ทำให้สูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการจัดการขยะมูลฝอย ดังนั้น วิธีการที่ดีที่สุดในการลดผลกระทบอันอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำได้โดยการลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดการสะสมการตกค้าง และดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม

1.6 การจัดการขยะมูลฝอย

1.6.1 การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เป็นกรรมวิธีการดำเนินงานด้วยกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนลดลงหรือไม่เกิดผลกระทบใดๆ ต่อชุมชน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การลดขยะที่แหล่งกำเนิด ไปจนถึงการนำขยะไปกำจัดหรือทำลาย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ ธีเรศ ศรีสถิตย์ (2553) และอาณัติ ตะปิ่นตา (2553) ได้เสนอแนวทางประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญหลายขั้นต้น

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน
ที่มา: อาณัติ ต๊ะปิ่นตา, 2553

จากภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน (อาณัติ ต๊ะปิ่นตา, 2553) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) การลดและการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิดเป็นการดำเนินการกับขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่างๆ อันได้แก่ บ้านเรือน อาคารสำนักงานขาย สถานศึกษา ตลอดจน สถานที่สาธารณะทั่วไป เพื่อบริการเก็บขน การรวบรวมและนำไปกำจัดทำลาย ซึ่งการดำเนินการกับขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดนี้ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของบุคคลหรือเจ้าของบ้านเรือนอาคารสถานที่ต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขใน 2 ลักษณะ คือการลดขยะ ณ แหล่งกำเนิดและการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด

1.1 การลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด ซึ่งดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น

(1.1.1) การปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะ (refuse) แนวทางนี้สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบได้แก่

- (1) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์หลายชั้น
- (2) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าชนิดใช้ครั้งเดียวหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานต่ำ

(3) ในการเลือกสินค้าต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน น้ำยาทำความสะอาด ผงซักฟอก ฯลฯ ให้เลือกซื้อเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่า เนื่องจากบรรจุภัณฑ์ น้อยกว่าเมื่อเทียบกับหน่วยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์

(4) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ซึ่งมีส่วนประกอบของขยะที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กล้องโฟม ถูพลาสติก เป็นต้น

(1.1.2) เป็นการเลือกซื้อสินค้าที่สามารถส่งบรรจุภัณฑ์คืนแก่ผู้ผลิตได้ (return) แนวทางนี้สามารถดำเนินการได้ดังนี้

- (1) เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์หลังการบริโภคของประชาชน
- (2) เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีระบบมัดจำและคืนเงิน (depositrefund system) เช่น สินค้าประเภทขวดน้ำอัดลมหรือน้ำดื่มบรรจุขวด เป็นต้น
- (3) เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ หรือรีไซเคิลได้ หรือมีส่วนประกอบวัสดุรีไซเคิลต่างๆ

(1.1.3) การใช้ซ้ำ (reuse) หมายถึง การนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้งานแล้วกลับมาใช้งานอีก โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือรูปแบบใดๆ เช่น

- (1) เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่าหนึ่งครั้ง เช่น แบตเตอรี่ชนิดเติมประจุไฟฟ้าใหม่ได้ (rechargeable battery) เป็นต้น
- (2) เลือกซื้อสินค้าชนิดเติม (refill) เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น

(3) ซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง(repair) ให้สามารถใช้งานได้อีก หรือบำรุงรักษาให้มีอายุการใช้งานนานขึ้น

(4) นำบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้อื่นๆกลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้ซ้ำ ถูผ้า ถูกระดาด ถูพลาสติก ถูรองกระดาด และขวดแก้วต่างๆ ฯลฯ

(5) ยืมหรือเช่าหรือใช้สิ่งของผลิตภัณฑ์ที่ใช้อยู่ครั้งร่วมกัน เช่น เครื่องดูดฝุ่น อุปกรณ์ทำความสะอาดบ้านต่างๆ เป็นต้น

(1.2) การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดเป็นขั้นตอนการดำเนินงานภายหลังจากที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมเริ่มต้นที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการนำขยะกลับมาใช้ที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ ไม่ถูกปนเปื้อนด้วยขยะอื่นๆ ที่มีความสกปรกหรือขยะเปียกต่างๆ จนทำให้คุณภาพต่างๆ ทำให้คุณภาพของขยะที่จะนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยลงไปหรืออาจทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการล้างทำความสะอาดทำการคัดแยกเพิ่มเติมก่อนที่จะส่งเข้าสู่โรงงานแปรรูปต่อไป ข้อดีอีกประการหนึ่งของการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดก็คือ เป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำกลับไปกำจัดขั้นสุดท้ายยังสถานที่ฝังกลบขยะให้เหลือน้อยลง อันเป็นการส่งผลทางอ้อมต่ออายุการใช้งานของสถานที่ฝังกลบให้สามารถใช้งานได้นานกว่าเดิมและยังเป็นการประหยัดงบประมาณจํานวนมหาศาลของรัฐที่จะต้องลงทุนเพื่อกำจัดขยะอีกด้วย

(2) การเก็บรวบรวมและเก็บกัก

การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย คือ การเก็บขยะมูลฝอยใส่ไว้ในภาชนะ เพื่อรอพนักงานเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บ ขนไปเทใส่รวบรวมในรถบรรทุกขยะ และการที่พนักงานกวาดถนน เก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไว้ให้รถขยะ ขยะมูลฝอยที่รวบรวมจากแหล่งต่างๆ จะถูกนำไปถ่ายใส่ในรถบรรทุกขยะ เพื่อที่จะขนส่งต่อไปยังสถานกำจัดขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในบ้าน ควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด น้ำไม่สามารถจะรั่วซึมได้ เช่น ถังเหล็ก หรือถังพลาสติก การใช้ถังเหล็กอาจจะผุกร่อนได้ง่ายกว่าถังพลาสติก ไม่ควรใช้เซ็กในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

(3) การขนส่ง

การขนส่งขยะมูลฝอย เป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากแหล่งชุมชนต่างๆ ใส่ในรถบรรทุกขยะ เพื่อนำไปยังสถานที่กำจัด ซึ่งอาจเป็นการขนส่งโดยตรง จากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ไปยังสถานกำจัดเลยทีเดียว หรืออาจขนขยะมูลฝอยไปพักที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่า สถานีขนถ่ายขยะ ก่อนจะนำไปยังแหล่งกำจัดก็ได้

(4) การแปรสภาพ

การนำวัสดุเหลือใช้จากขยะมูลฝอยกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ จะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัด ในขณะเดียวกันก็เป็นการสงวนทรัพยากรธรรมชาติไว้ได้อีกส่วนหนึ่ง ด้วยการใช้ประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้ อาจใช้วิธีหมุนเวียนวัสดุ หรือแปรสภาพขยะมูลฝอยให้เป็นพลังงาน

4.1 การแปรสภาพขยะมูลฝอยเป็นพลังงานแปรสภาพขยะมูลฝอยเป็นพลังงานได้ดังนี้คือ

(1) พลังงานความร้อน ได้จากการนำเอาขยะมูลฝอยส่วนที่เผาไหม้ได้ มาเป็นเชื้อเพลิงสำหรับทำไอน้ำร้อน แล้วส่งไปให้ความอบอุ่นตามอาคารบ้านเรือน เช่นที่ทำอยู่ในประเทศญี่ปุ่น

(2) พลังงานไฟฟ้า ได้จากการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิง สำหรับผลิตไอน้ำ ไปหมุนเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า บริการแก่ประชาชน ตัวอย่างเช่น การแปรสภาพของการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในบางรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีขยะมูลฝอยจำนวนมาก และเป็นชนิดที่เผาไหม้ได้เป็นส่วนมาก

4.2 การคัดแยกวัสดุเพื่อนำกลับมาใช้วัสดุหลายอย่างในขยะมูลฝอยที่อาจนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น กระดาษ แก้ว ขวด พลาสติก เหล็กและโลหะอื่นๆ การคัดเลือวัสดุต่างๆ ที่รวมอยู่ในขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อีก นับได้ว่า มีการปฏิบัติกันมาช้านาน จะเห็นได้ว่า ตามกองขยะมูลฝอยทุกแห่ง มีบุคคลกลุ่มหนึ่งไปคอยคุ้ยเขี่ยเก็บวัสดุจากกองขยะมูลฝอยตลอดเวลา เพื่อหารายได้

การเก็บวัสดุจากกองขยะมูลฝอยนั้น อาจเกิดผลเสีย คือ

1) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ และความปลอดภัยของผู้แยกวัสดุจากกองขยะมูลฝอย ที่อาจเป็นอันตราย เนื่องมาจากความสกปรกของขยะมูลฝอย ซึ่งมีได้ทั้งเชื้อโรค และสารพิษ รวมทั้งของมีคม วัตถุระเบิด และสารกัมมันตรังสี เป็นต้น

2) ปัญหาจากการที่นำเอาวัสดุที่เก็บมาได้เอามากองรวมๆ กัน เพื่อรอจำหน่ายนั้น ทำให้เกิดกองขยะขึ้นมามากขึ้นอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งสกปรกรกรุงรัง เป็นที่อาศัยของสัตว์และแมลงนำโรค เป็นภาพที่น่ารังเกียจ ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ และบริเวณใกล้เคียง

3) การนำขยะมูลฝอยไปถมที่ดิน เพื่อปรับปรุงสภาพ ขยะมูลฝอยเกือบทุกชนิดสามารถนำไปใช้สำหรับถมที่ดินที่เป็นหลุมเป็นบ่อ เช่น บ่อดินลูกรังที่น้ำท่วม เหมืองร้าง ฯลฯ ทำให้ที่ดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ราบเรียบ ใช้ประโยชน์ได้มากมายหลายประการ เช่น ทำสนามกีฬา สนามกอล์ฟ สวนสาธารณะ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ แม้กระทั่งสร้างเป็นอาคารที่ทำงาน หรือที่อยู่อาศัย ในต่างประเทศมีการใช้พื้นที่ดินที่เกิดจากการถมด้วยขยะมูลฝอย แบบการฝังกลบ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.7 แนวทางเสริมสร้างในการจัดการขยะมูลฝอย

เป็นประโยชน์และเสริมสร้างให้ขบวนการจัดการในแต่ละวิธีได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยแนวทางดังกล่าวเป็นการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน (Integrated Solid Waste Disposal) ประกอบด้วย (กรมควบคุมมลพิษ,2561)

- 1) การลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด
- 2) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่
- 3) วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- 4) วิธีหมักทำปุ๋ย
- 5) วิธีเผาในเตา

1.8 ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่กำลังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา การขยายตัวทางเศรษฐกิจและทางอุตสาหกรรม ตลอดจนความต้องการสิ่งอุปโภคบริโภคของประชากรในมหาลัย ทำให้มีการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นเป็นเหตุให้เศษสิ่งเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอย อันเป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกิดปัญหาทางสิ่งแวดล้อมและมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งนับเป็นปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัยที่ต้องจัดการและแก้ไขการคัดแยกขยะ นับเป็นวิธีการหนึ่งของระบบการจัดการขยะ เป็นการแก้ไขปัญหาขยะที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดเป็นการช่วยลดปริมาณขยะ ก่อนที่จะนำไปกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการกับขยะ เป็นการลดรายจ่าย อีกทั้งยังสร้างรายได้ที่เกิดจากการนำวัสดุที่แยกออกมานั้นไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้เข้ามหาวิทยาลัยอีกด้วย

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาของประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการขาดระบบการจัดการที่ดี การขาดพื้นที่รองรับปริมาณขยะ รวมถึงการขาดจิตสำนึกของประชากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทำให้พฤติกรรมกาทิ้งขยะไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งไม่มีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ใหม่ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมาก และยังสิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะมูลฝอยเป็นจำนวนเงินที่สูงขึ้น ซึ่งจะต้องเพิ่มงบประมาณ เพิ่มบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการขยะ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาขยะจึงไม่ควรมองไปที่เรื่องของส่วนรวมเพียงอย่างเดียว แต่ควรมองย้อนกลับมาที่ตัวบุคคลเป็นหลัก การที่ประชาชนมีจิตสำนึกที่ดีในการจัดการขยะนอกจากจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาทิ้งขยะของประชาชนให้เป็นไปอย่างถาวรแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ที่เกิดจากการนำวัสดุที่แยกออกมานั้นจำหน่ายได้ด้วยซึ่งปัญหาขยะเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทำให้เกิดทัศนวิสัยและภาพลักษณ์ที่ไม่ดี อันเนื่องมาจากพฤติกรรมกาทิ้งขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าภายในเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีการจัดการขยะที่ยังขาดระบบการจัดการที่เหมาะสม ประกอบกับข้อจำกัดทางด้านบริเวณพื้นที่ทิ้งขยะที่จำกัด รวมถึงการขาดแรงจูงใจในการจัดการขยะ ไม่ว่าจะเป็นการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การนำกลับมาใช้ซ้ำ ตลอดจนอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก โดยเฉพาะถังขยะที่ไม่มีการแบ่งแยกประเภทสำหรับขยะแต่ละประเภท จึงนำไปสู่พฤติกรรมกาทิ้งขยะของนักศึกษาที่แตกต่างกันออกไป สภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่ยังรอการแก้ไขปรับปรุง ผู้วิจัยเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากมีการศึกษาพฤติกรรมกาทิ้งขยะมูลฝอยของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเพื่อเป็นประโยชน์ในการลดปริมาณขยะและการจัดการขยะมูลฝอยภายในเขตมหาวิทยาลัย และเป็นแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกาจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

2.1 นิยามและความหมายเกี่ยวกับความรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน,2542) ให้ความหมายว่า “ความรู้” (Knowledge) ว่าหมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียนการค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติต่อองค์วิชาในแต่ละสาขา

อลิศรา กฤษมา (2546) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ประสบการณ์ การรับรู้ ความคุ้นเคย ความเข้าใจ ตลอดจนข่าวสารซึ่งเป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ที่ถูกต้องชัดเจน ซึ่งแต่ละคนอาจมีความรู้แตกต่างกันไปตามการรับรู้ ความเข้าใจ และความคุ้นเคยของแต่ละคน

ชวาล แพรัตนกุล (2546) กล่าวว่า ความรู้เป็นการแสดงออกทางสมรรถภาพทางด้านสมอง ด้านความจำ โดยใช้วิธีให้ระลึกออกมาเป็นหลัก

สุวิทย์ ไพทยวัฒน์ (2550) สรุปว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์รายละเอียดต่างๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์ การเรียนรู้ มีความเข้าใจ นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้า สังเกต และจากประสบการณ์ในการทำงาน

สมถวิล ผลสอาด (2555) ได้สรุปความหมาย ความรู้ ว่าความรู้นั้นเริ่มต้นจากระดับง่าย ๆ ก่อน แล้วเพิ่มความสามารถในการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินผล และความรู้ นั้นสามารถวัดได้โดยเครื่องมือที่ใช้ทดสอบความรู้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบอัตนัย และแบบปรนัย จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความรู้มีความหมายที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ การเข้าใจ การวิจัยครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ข้อมูลที่ถูกต้องที่บุคคลหนึ่งได้รับมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สังสมมาจนเกิดเป็นความเข้าใจ และนำไปสู่พื้นฐานของความคิด การวิเคราะห์ ตลอดจนการตัดสินใจเลือกกระทำการใดในการดำรงชีวิต โดยอาศัยการเรียนรู้เป็นส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพของบุคคล หนึ่งไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามในการพิจารณาและประเมินค่าก่อนจะแสดงความรู้โดยแต่ละคนมีความรู้ที่แตกต่างกันไปตามสมรรถภาพด้านสมองและความจำ

สุวรีย์ ศิวะแพทย์ (2549) ความรู้ หมายถึง “การได้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง รูปแบบ วิธีการ กฎเกณฑ์แนวปฏิบัติสิ่งของ เหตุการณ์ หรือบุคคล ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากสื่อต่างๆ ประกอบกับความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง หรือความคิด ความหยั่งรู้หยั่งเห็น หรือสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์”

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า บุคคลส่วนมากจะรับรู้เบื้องต้นผ่านประสบการณ์แล้ว จัดระบบเป็นโครงสร้างของความรู้ผสมผสานระหว่างความจำกับสภาพจิตวิทยา ความรู้จึงเป็นความจำที่เลือกสรรให้สอดคล้องกับสภาพจิตใจของตน ซึ่งความรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสามารถในการจำ และรำลึกถึงเหตุการณ์และประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว

ดาเวนพอร์ท (Davenport ,1998) ได้กล่าวว่าความรู้อ้างอิงถึงกรอบของการผสมผสานของประสบการณ์ค่านิยม บริบท สารสนเทศและการรู้แจ้งที่ซ้ำซ้อนให้เกิดกรอบงานสำหรับการประเมินค่าและการประสานประสบการณ์สำหรับสารสนเทศใหม่ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นและถูกนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้รู้

บดินทร์ วิจารณ์ (2553) ได้ให้นิยามของความรู้อ้างอิงว่าทรัพย์สินขององค์กรได้แก่ประเพณีวัฒนธรรม เทคโนโลยีการปฏิบัติงานระบบปฏิบัติงานต่างๆ บนพื้นฐานของความรู้อ้างอิงของความชำนาญ

เซงก์ (Senge , 1990) ได้ให้นิยามของความรู้อ้างอิงถึงความสามารถที่นำไปสู่การกระทำที่มีประสิทธิภาพ

ริงเกิล (Ruggles ,1997) ได้กล่าวถึงการจัดการความรู้ว่าเกี่ยวข้องกับกระบวนการหลัก 3 กระบวนการ คือ การก่อให้เกิดความรู้การรวบรวมความรู้และการถ่ายทอดความรู้การก่อให้เกิดความรู้หมายถึง การนำความรู้ใหม่ๆ มาสู่ตนเองสู่กลุ่ม หรือโลกจากการสร้างสรรค์ขึ้นเองจากความรู้ที่ได้เรียนมา การสังเคราะห์ การรวบรวม และการประยุกต์ใช้ส่วนการรวบรวมความรู้หมายถึง การหยิบจับและการแสดงความรู้ออกมา ดังนั้นคนในองค์กรสามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นมาใช้ได้ทุกเมื่อ ส่วนกระบวนการสุดท้ายคือการถ่ายทอดความรู้หมายถึงการโอนความรู้จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเป็นการซึมซับความรู้ไว้ กระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการก่อให้เกิดความรู้การรวบรวมความรู้และการถ่ายทอดความรู้มักเกิดขึ้นกับองค์กรที่มีการจัดการความรู้ที่ดีอย่างไรก็ดีด้วยการจัดการเพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะก่อให้เกิดกระบวนการทั้งสามนี้ได้แต่พลังของการบริหารจัดการความรู้คือ สิ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและคุณค่าของกระบวนการเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

เกต (Gates ,1999) ให้คำจำกัดความของการบริหารจัดการความรู้หมายถึงการจัดเก็บการรวบรวม และเผยแพร่สารสนเทศกับผู้ที่ต้องการใช้ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งยังต้องการกลั่นกรองและวิเคราะห์สารสนเทศให้พร้อมที่จะไปใช้เป็นประโยชน์ได้เสมอการจัดการความรู้เริ่มต้นจากเป้าหมายของธุรกิจกระบวนการและการยอมรับถึงการต้องการในการแบ่งปัน ข้อมูลของคนในองค์กร

แทรพ (Trapp ,1999) การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยงานต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งมีการบริหาร จัดการในลักษณะของการบูรณาการ (Integrated) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ที่คาดหวังไว้การจัดการความรู้จึงเป็นแนวคิดองค์รวมที่จะจัดการบริหารจัดการทรัพยากรที่เป็นความรู้ในองค์กร

สุนน อมรวิวัฒน์(2553) กล่าวว่า การจัดการความรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้นได้แก่

- 1) มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
- 2) ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์
- 3) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการความรู้จนถึงการประเมินผล

ฮัก และ ดันแคน (Hough & Duncan ,1970) อธิบายความหมายของการจัดการความรู้ว่า หมายถึงกิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการความรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่างๆ 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
- 2) ด้านการจัดการความรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
- 3) ด้านการวัดผล(Measuring) หมายถึงการเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
- 4) ด้านการประเมินผลการจัดการความรู้ (Evaluating) หมายถึงความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

กู๊ด (Good,1973) ได้อธิบายความหมายของการจัดการความรู้ไว้คือ การกระทำอันเป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา

ฮิล (Hills,1982) ให้คำจำกัดความของการจัดการความรู้ไว้ว่าการจัดการความรู้คือกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

มอลล์(Moore,1992) ได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้คือ พฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่ยพยายามช่วยให้บุคคลอื่นได้เกิดการพัฒนาตนในทุกด้าน อย่างเต็มศักยภาพตั้งนั้นแล้ว จากคำนิยามของ

การจัดการความรู้ที่มีผู้วิจัยได้ทำการวิจัยไว้ จึงสามารถสรุปความหมายของการจัดการความรู้ได้ว่าการจัดการความรู้ คือการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด โดยที่ความรู้มี 2 ประเภทคือ

1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์บางครั้งจึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎีคู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่า เป็นความรู้แบบรูปธรรมโดยในปัจจุบันการ

2.2 รูปแบบการจัดการความรู้

การศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ในปัจจุบัน พบว่ามีนักวิชาการจำนวนมากที่ศึกษาและพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ที่หลากหลาย

ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทยศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคำว่า “รูปแบบ” สามารถอธิบายได้ในหลายความหมาย กล่าวคือ เป็นรูปย่อของความจริงของปรากฏการณ์ซึ่งแสดงด้วยข้อความหรือภาพโดยลดทอนเวลาและเทศะให้เข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ยิ่งขึ้นหรือเป็นตัวแทนของการใช้แนวคิดของโปรแกรมที่กำหนด นอกจากนั้นยังหมายถึงโครงสร้างโปรแกรมแบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นโดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้แทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆของรูปแบบนั้นๆ

1) การเรียนรู้แบบวงเดียว (Single Loop Learning) การเรียนรู้ในแบบนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อองค์กรเผชิญหน้ากับปัญหาและความผิดพลาดทางการจัดการให้มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการสะสมการเรียนรู้

2) การเรียนรู้แบบลูปซ้อน (Double Loop Learning) เป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างการเรียนรู้ และเป็นที่มาของแบบจำลองธุรกิจใหม่ที่สอดคล้องกับความซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การแข่งขัน

3) การเรียนรู้แบบลูปสามชั้น (Triple Loop Learning) เป็นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาหลักการใหม่ที่องค์กรสามารถนำไปดำเนินการในขั้นต่อไป

ไพศาล มะระพุกขวรรณ และคณะ (2539) ได้ให้ความหมายของการจัดการคือ การ จัดหาพัฒนาและประยุกต์ใช้ทรัพยากรต่างๆ และทรัพยากรที่สำคัญยิ่งคือ พนักงานโดยผู้จัดการต้องฝึกใช้ ความมานะพยายามในการวางแผน บัญชางาน และควบคุมงานของพนักงาน

มัลลิกา ต้นสอน (2544) ได้ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึงกระบวนการให้การ ทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยการส่งเสริมการและการ ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545) ได้ให้ความหมายของการจัดการหมายถึง กระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานงานกัน ซึ่งผู้บริหารต้องเข้ามาช่วยเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์การในการเพิ่มผลผลิต โดยมุ่งสู่ประสิทธิภาพด้วยวิธีการใช้ทรัพยากรประหยัด ที่สุด และสู่ประสิทธิผลโดยบรรลุ เป้าหมายซึ่งเป็นประโยชน์สูงสุด

ญาศิณี อัสเวศน์ (2546) ได้ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึงกระบวนการในการ บริหารงาน โดยการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

เทอร์รี่ อาร์จอร์จ (Terry R. george,1977) ได้ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึง กระบวนการที่กำหนดการใช้ทรัพยากรบุคคล วัสดุ เครื่องจักร วิธีการงบประมาณ และตลาดผ่าน กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินงานและการควบคุมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งเป็น ผลลัพธ์สูงสุด

2.3 ประเภทของความรู้

โนนากะ และ เทคยูชิ (Nonaka & Takeuchi ,1995) ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภทคือความรู้ที่แจ้งชัด (explicit knowledge) และความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล(tacit knowledge) ความรู้ที่แจ้งชัด (explicit knowledge) นั้นเป็นความรู้ที่จับต้องได้(objective) และมีเหตุผล (rational) สามารถแสดงผ่านออกได้ทางคำพูดและตัวเลขทั้งยังแบ่งปันได้ในรูปแบบของข้อมูล สูตรทางวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีการแก้ปัญหา คู่มือ ฐานข้อมูล และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศได้ความรู้แบบภายในตัวบุคคล (tacit knowledge) นั้นเป็นความรู้เฉพาะตัว (subjective) และความรู้เชิงประสบการณ์ (experiential) ยากที่จะถ่ายทอดหรือแบ่งปันให้ผู้อื่นได้ โดยง่ายตัวอย่างของความรู้ที่อยู่ภายในตัวบุคคลได้แก่ความรู้ความชำนาญ ความเชื่ออุดมคติคุณค่าและรูปแบบความคิดที่ยังรากลึกอยู่ภายในตัวเรา

ประพันธ์ ผาสุกยัต (2549) ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆดังนี้ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นความรู้ที่อยู่ในตำรารับตำรา เช่น พวกหลักวิชาหรือทฤษฎีต่างๆ ได้มาจากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) การวิเคราะห์สังเคราะห์ผ่านกระบวนการพิสูจน์การทดลองหรือกระบวนการวิจัย เป็นความรู้ที่ถูกทำให้กลายเป็นเรื่อง “ทั่วไป (Generalize)” ไม่ติดอยู่ในบริบทใดบริบทหนึ่งความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นสิ่งที่เห็นได้ไม่ชัด เป็นความรู้ที่มาจากการปฏิบัติบ้างก็จัดว่าเป็น “เคล็ดวิชา” เป็น “ภูมิปัญญา” เป็นสิ่งที่มาจากการใช้วิจารณ์ญาณปฏิภาณไหวพริบ เป็นเทคนิคเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติแต่ละท่าน เป็นสิ่งได้มา “สดๆ” มีบริบท (Context) ติดอยู่ ยังไม่ได้ถูก “Generalize” ยังไม่ได้ถูกปรุงแต่งอย่างใด ถึงแม้ความรู้ประเภทที่สองนี้จะเห็นได้ไม่ชัดเหมือนความรู้ประเภทแรก แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้งานบรรลุผลสำเร็จได้เช่นกัน

เมอร์ซี่ รัมมิเซน(อ้างถึงใน บดินทร์ วิจารย์,2550) Melissie Rumizen of Buckman Laboratories (2550) กล่าวว่า การจัดการความรู้ที่องค์กรมุ่งเน้นกระบวนการ แยกแยะ สร้างจับประเด็น แสวงหาแลกเปลี่ยน และยกระดับความรู้ขบวนการที่เป็นระบบนี้จะสนับสนุนกิจกรรมให้เกิดความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้เป็นวิธีเฉพาะที่องค์กรที่จะปฏิบัติเพื่อจัดการความรู้ของแต่ละองค์กร

3 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

3.1 นิยามและความหมายของทัศนคติ

วรรณฤดี แก้วแม่แซ (2544) ได้นิยามความหมายของคำว่า ทัศนคติ โดยคำว่า ทัศนคติ เป็นการแสดงออกทางด้านผลรวมของความโน้มเอียงและความรู้สึกของมนุษย์ซึ่งความรู้สึกจะออกมาในทางประเมินค่าอันอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้นส่วน

พงศธร ถาวรวงศ์(2541) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง “ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งอาจเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ต่อสภาพบางอย่างต่อบุคคลหรือต่อสิ่งของ เช่น ความพอใจหรือความไม่พอใจจากคำจำกัดความต่าง ๆ เหล่านี้จะเห็นได้ว่ามีประเด็นร่วมที่สำคัญ ดังนี้คือ”

1) ความรู้สึกภายในเป็นความคิดเห็นที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

2) ความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่งที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา ในทางสนับสนุนหรือต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือแนวความคิดลักษณะทัศนคติ

พงศธร ถาวรวงศ์ (2541) ทัศนคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อนทิศทางของการแสดงออกของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดบุคคลหรือสถานการณ์ และเป็นที่ยอมรับกันในระหว่างนักวิชาการว่า ทัศนคติ มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1) ทัศนคติเป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมได้ตอบ (Predisposition to respond) ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะหรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง

2) ทัศนคติจะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (Predisposition overtime) แต่ไม่ได้หมายความว่าความจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3) ทัศนคติเป็นตัวแปรแฝงที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความรู้สึก นักคิดไม่ว่าจะเป็นไปในรูปของการแสดงออกโดยวาจาหรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4) ทัศนคติมีคุณสมบัติของแรงจูงใจในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผลและเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งหมายความว่าไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย ส่วน วิรัช ลภีรัตนกุล (2536) ได้อธิบายลักษณะของทัศนคติซึ่งโดยทั่วไปบุคคล จะแสดงออกมาใน 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

4.1) ทัศนคติทางบวก (Positive attitude) คือ แสดงปฏิกิริยาในด้านดีต่อบุคคลอื่นต่อเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งตอนโยบายหรือต่อองค์กร

4.2) ทัศนคติทางลบ (Negative attitude) เป็นความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบุคคลใดต่อบุคคลหนึ่งเรื่องราวปัญหาใดปัญหาหนึ่งต่อองค์กรหรือสถาบันใด ๆ ทัศนคติในทางลบอาจเกิดขึ้นร่วมกับความรู้สึกระหองระแหงหรือความไม่พอใจ

4.3) ทัศนคตินิ่งเฉย (Passive attitude) เป็นภาวะที่บุคคลอาจไม่มีความคิดในทิศทางใดทิศทางหนึ่งต่อบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อองค์กรสถาบันซึ่งอาจเป็นเพราะไม่มีความรู้หรือ

อาจเห็นว่ามีเกี่ยวข้องหรือไม่สำคัญหรือไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งนั้นหรือไม่เช่นนั้นก็อาจเป็นเพราะชาชินจนเห็นเป็นปกติกับสิ่งนั้นแล้วก็เป็นได้ จากการศึกษาการให้นิยามลักษณะของทัศนคติ โดยนักวิชาการทั้ง 2 ท่าน ได้ให้แนวคิด

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์ (2536) ได้รวบรวมคุณลักษณะของทัศนคติบางด้านที่นักทฤษฎีทางทัศนคติจำนวนไม่น้อยยอมรับความเห็นพ้องต้องกันและเป็นคุณลักษณะที่น่าสนใจศึกษาเนื่องจากมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติ กรรมต่างๆ ของบุคคลดังนี้

- 1) ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ฉะนั้นการศึกษาและทำความเข้าใจทัศนคติ จำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้มาอธิบาย
- 2) ทัศนคติมีคุณลักษณะของการประเมิน ซึ่งคุณลักษณะข้อนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดทำให้ทัศนคติแตกต่างกันอย่างแท้จริงจากแรงผลักดันภายในอื่น ๆ
- 3) ทัศนคติมีคุณภาพและความเข้ม คุณภาพของทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้จากการประเมินเมื่อบุคคลประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งผลก็อาจมีทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติทางลบส่วนความเข้มของทัศนคติจะบ่งบอกถึงความมากน้อยของทัศนคติทางบวกหรือลบนั่น ๆ
- 4) ทัศนคติมีความคงทนไม่เปลี่ยนแปลงด้วยเหตุนี้เองการเผยแพร่วิทยาการเกษตรแผนใหม่จึงประสบปัญหาเพราะการเปลี่ยนทัศนคติดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ถ่วงนัก
- 5) ทัศนคติต้องมีสิ่งที่ หมายถึง (Attitude Object) ที่แน่นอนคือ ทัศนคติต่ออะไร ต่อบุคคลต่อสิ่งของหรือต่อสถานการณ์จะไม่มีทัศนคติลอยๆ ที่ไม่หมายถึงสิ่งใด
- 6) ทัศนคติมีลักษณะความสัมพันธ์ เช่น ระหว่างบุคคลกับสิ่งของบุคคลอื่นๆ หรือสถานการณ์และความสัมพันธ์นี้เป็นความรู้สึกจริงใจ นอกจากความสัมพันธ์

4.แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

4.1 ความหมายของพฤติกรรม

ชูดา จิตพิทักษ์ (2555) พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น)

ครอนบาค (Cronbach,1963) ได้อธิบายว่าพฤติกรรมของแต่ละบุคคลจะเกิดขึ้นจากองค์ประกอบ 7 ประการดังนี้

1) ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเรามีพฤติกรรมเกิดขึ้นก็เพราะต้องการตอบสนองความต้องการของตนเอง หรือต้องการทำตาม วัตถุประสงค์ที่ตนได้ตั้งไว้คนเรายังมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และมักจะเลือกสนองตอบ ความต้องการที่รีบด่วนก่อนความต้องการอื่นๆ

2) ความพร้อม (Readiness) ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการ ประกอบพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการคนเราจะมีความพร้อมในแต่ละด้านที่ไม่เหมือนกันดังนั้น พฤติกรรมของทุกคนจึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกันและไม่สามารถจะประกอบพฤติกรรมได้ทุกรูปแบบ

3) สถานการณ์ (Situation) คนเรายังจะประกอบพฤติกรรมที่ตนเองต้องการ เมื่อมี โอกาส หรือสถานการณ์นั้นๆเหมาะสมสำหรับการประกอบพฤติกรรม

4) การแปลความหมาย (Interpretation) แม้จะมีโอกาสในการประกอบพฤติกรรม แล้วคนเรายังจะประเมินสถานการณ์หรือคิดพิจารณาก่อนที่จะทำพฤติกรรมนั้นลงไป เพื่อให้พฤติกรรมนั้น มีความเสี่ยงน้อยที่สุด และสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุด

5) การตอบสนอง (Respond) หลังจากได้แปลความหมายหรือได้ประเมิน สถานการณ์แล้วพฤติกรรมก็จะถูกกระทำตามวิธีการที่ได้เลือกในขั้นตอนของการแปลความหมาย

6) ผลที่ได้รับ (Consequence) เมื่อประกอบพฤติกรรมไปแล้วผลที่ได้จากการกระทำ นั้นๆอาจจะตรงกับความต้องการหรืออาจไม่ตรงกับความต้องการที่ตนเองคาดหวังไว้

7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Threat) เมื่อคนเราไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการของตนเองได้ก็จะประสบกับความผิดหวังซึ่งเมื่อเกิดความผิดหวังแล้วคนๆนั้นก็อาจกลับไป แปลความหมายใหม่เพื่อจะหาวิธีที่จានองความต้องการของตนเองใหม่

บลูม (Bloom,1975) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนมุ่งเน้นการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียนไว้ 3 ประการคือ

1) ความรู้ (Cognitive domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับความรู้ การระลึกได้ หรือ จำได้ รวมทั้งข้อเท็จจริงต่างๆ และพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านนี้ประกอบด้วย ความสามารถระดับต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการรับรู้ในระดับง่ายๆ และเพิ่ม

ความสามารถในด้านการคิด และสติปัญญาขึ้นไปจนสามารถสรุปวิเคราะห์เป็นหลักการ เกิดความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้ในเรื่องต่างๆ

2) เจตคติ (Affective domain) ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน เป็นต้น ซึ่งเจตคติทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่ การวัดเจตคติควรให้ครอบคลุมองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3

การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทัศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ก็คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่าน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึง ความเชื่อในใจว่าควรจะมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคตินั้นจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้น การรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

ความรู้สึก (Feeling) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ นั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกิริยาตอบโต้ได้ หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกมากกระทบ

แนวโน้มพฤติกรรม (Action tendency) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมาย เขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลาย หรือทำร้าย เป้าหมายนั้นเช่นกัน

3) ทักษะหรือการปฏิบัติ (Psychomotor domain) พฤติกรรมด้านนี้มุ่งเน้นการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดความสามารถและความชำนาญเฉพาะอย่าง พฤติกรรมด้านนี้แสดงออกและสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่ง ทันทหรืออาจจะล่าช้าก็ได้ พฤติกรรมด้านนี้จะเป็นการบ่งชี้การแสดงออกของพฤติกรรมขั้นสุดท้าย

4.2 การวัดระดับพฤติกรรม

การวัดพฤติกรรม หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับพฤติกรรมต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแบ่งประเภทของพฤติกรรม การจัดอันดับพฤติกรรมตามความมากน้อย การหาระยะแตกต่างระหว่างพฤติกรรมตามความมากน้อย และการเทียบอัตราส่วนพฤติกรรมตามความมากน้อย (ชัยพร วิชชาวธ

2554) พฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีทั้งแสดงออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด เช่น การเดิน การวิ่ง หรือการหัวเราะ เป็นต้น และพฤติกรรมที่ไม่แสดงออกมภายนอก เช่น ความรู้สึก ความคิด หรืออารมณ์เป็นต้น ดังนั้นในการวัดพฤติกรรมต่างๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีทางตรงและทางอ้อมมาประกอบกันที่จะศึกษาพฤติกรรมมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การสังเกตพฤติกรรมโดยตรง หรือใช้วิธีวัดพฤติกรรมทางอ้อม เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์และการทดสอบด้วยแบบทดสอบ เป็นต้น

สมจิต สุพรรณทัศน์ (2552) กล่าวถึง การวัดพฤติกรรมไว้ว่ามี 2 วิธี คือ การศึกษาพฤติกรรมโดยตรง และการศึกษาพฤติกรรมโดยอ้อมดังนี้

4.2.1 การศึกษาพฤติกรรมโดยทางตรง ทำการศึกษาดังนี้

(1) การศึกษาพฤติกรรมสังเกตแบบให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว (direct observation) เช่น ครูสังเกตพฤติกรรมของเด็กนักเรียนในห้องโดยบอกให้นักเรียนในชั้นให้ทราบว่า ครูสังเกตว่าใครทำกิจกรรมอะไรบ้างในห้อง การสังเกตแบบนี้บางคนอาจไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาได้

(2) การสังเกตแบบธรรมชาติ (naturalistic observation) คือการที่บุคคลผู้ต้องสังเกตพฤติกรรมไม่ได้กระทำตนเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของบุคคลผู้ถูกสังเกต และเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตไม่ทราบว่า ถูกสังเกตพฤติกรรม การสังเกตแบบนี้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริงมาก และจะทำให้สามารถนำผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมในสถานที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน และการสังเกตต้องทำเป็นเวลาดิตต่อกันเป็นจำนวนหลายครั้ง พฤติกรรมบางอย่างอาจต้องใช้เวลาส่งเกตถึง 20 ปีหรือ 100 ปี

4.2.2 การศึกษาพฤติกรรมโดยอ้อม แบ่งออกได้หลายวิธีดังนี้

(1) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาต้องซักถามข้อมูลจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งทำได้โดยการเข้าซักถามเผชิญหน้ากันโดยตรง หรือมีคนกลางทำหน้าที่ซักถามให้ก็ได้ เช่น ใช้ถามสัมภาษณ์คนที่พูดกันคนละภาษา การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบถึงพฤติกรรมของบุคคลแบ่งออก 2 ประเภทใหญ่ๆ คือการสัมภาษณ์โดยตรง ทำได้โดยผู้สัมภาษณ์ซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์ซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ทราบว่าผู้สัมภาษณ์ต้องการอะไร ผู้สัมภาษณ์จะพูดคุยกไปเรื่อยๆ โดยสอดแทรกเรื่องที่จะสัมภาษณ์เมื่อมีโอกาศ ซึ่งผู้ตอบจะไม่รู้ตัวว่าเป็นสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์เจาะจงที่จะทราบถึงพฤติกรรม การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลมากมายแต่มีข้อจำกัดคือบางเรื่องผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ต้องการเปิดเผย

(2) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับศึกษาพฤติกรรมของบุคคล

เป็นจำนวนมาก และเป็นผู้อ่านออกเขียนได้หรือสอบถามกับบุคคลที่อยู่ห่างไกล อยู่กระจัดกระจาย นอกจากนี้ยังสามารถถามพฤติกรรมในอดีตหรือต้องการทราบแนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตได้ข้อดีอีกประการหนึ่ง คือผู้ถูกศึกษาสามารถที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปกปิด หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่ยอมแสดงออกให้บุคคลอื่นทราบได้โดยวิธีอื่น ซึ่งผู้ถูกศึกษาแน่ใจว่าเป็นความลับและการใช้แบบสอบถามจะศึกษาเวลาได้ก็ได้

(3) การทดลอง เป็นการศึกษพฤติกรรมโดยผู้ถูกศึกษาจะอยู่ในสภาพการควบคุม ตามที่ผู้ศึกษาต้องการ โดยสภาพที่แท้จริงแล้วควบคุมจะทำในห้องทดลองแต่ในชุมชนการศึกษพฤติกรรมของชุมชนโดยการควบคุมตัวแปรต่างๆ คงเป็นไปน้อยมาก การทดลองในห้องปฏิบัติการจะให้ข้อมูลมีขีดจำกัด ซึ่งบางครั้งอาจนำไปใช้ในสภาพความเป็นจริงไม่ได้เสมอไป แต่วิธีนี้มีประโยชน์มากในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลทางด้านการแพทย์

(4) การทำบันทึก วิธีทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของบุคคลโดยให้บุคคลแต่ละคนทำบันทึกพฤติกรรมของตนเอง อาจทำเป็นบันทึกประจำวัน หรือศึกษาพฤติกรรมแต่ละประเภท เช่น พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมทางสุขภาพ พฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ในการศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกการวัดระดับพฤติกรรมโดยอ้อมโดยเลือกใช้แบบสอบถาม ในการวิจัยซึ่งเหมาะสำหรับการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลจำนวนมาก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิภัทร แสงสินธุสร (2550) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำขยะกลับมาใช้ใหม่พบว่าประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ได้ อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยพบว่าประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยพบว่าประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียกจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ตจังหวัดภูเก็ต พบว่า เพศ

ระดับการศึกษา และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกันทำให้มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ส่วนอายุ อาชีพระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ในครอบครัวต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกันทำให้พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต ไม่แตกต่างกันเมื่อแยกพิจารณาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ประเมษฐ์ ห่วงมิตร (2550) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต ตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย มากที่สุด คือด้านการนำกลับมาใช้ใหม่รองลงมาคือ ด้านการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียว มากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนมีพฤติกรรม การทิ้งขยะเปียกจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอ ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครพบว่า เพศ อายุระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ในครอบครัวต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน ซึ่งต่างจากผลการศึกษาของ

เดือนจิต สุตสวาท(2557) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอนาทม จันทบุรีและ เปรียบเทียบพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เจตคติและสังกัด ของโรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอนาทม จันทบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็น แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แบบสอบถามเจตคติและแบบสอบถาม พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที่แบบ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ค่าสถิติที่แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือพระแท่นในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน ได้แก่การคัดแยกขยะมูลฝอย การไม่ทิ้งขยะมูลฝอยในที่สาธารณะ และการป้องกันมลพิษจากขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกด้าน 2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามลักษณะของนักเรียน และประเภทของโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกันไม่พบความแตกต่าง นักเรียนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่มีเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับนักเรียนที่อยู่โรงเรียนเอกชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างจากโรงเรียนรัฐบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผกามาศ รินรักษา (2559) ได้ศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในเขตตำบล หนองเหียง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบล หนองเหียง อำเภอ พนสนิมคม จังหวัดชลบุรีและหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในตำบลหนองเหียง อำเภอ พนสนิมคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครั้วเรือนในเขตตำบลหนองเหียง จำนวน 150 ครั้วเรือน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามจำนวนครั้วเรือนในหมู่บ้านจากครั้วเรือนในตำบลหนองเหียง ทั้งหมด 4,121 ครั้วเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา และใช้ค่าสัมประสิทธิ์ Y ของ (Person correlation coefficient) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยผลการศึกษพบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับความรู้ระดับสูง ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน พบว่า มีทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดีมาก และโดยภาพรวมประชาชนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดีมากจากการทดสอบความสัมพันธ์พบว่าความรู้กับการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์น้อยและทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ส่วนความรู้การจัดการขยะมูลฝอยไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการขยะมูลฝอยอำเภอ พนสนิมคม จังหวัดชลบุรี

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐานของงานวิจัย	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
แผนการดำเนินงานวิจัย	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย	6
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	26
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	32
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการดำเนินวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	46
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	46
ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	47
ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	53
พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	55
เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	59
เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	60
เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	60
สรุปผลการวิจัย	60
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย	70
ภาคผนวก ข แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)	76
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม	82
ภาคผนวก ง ผลหาความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค	88
ภาคผนวก จ ประมวลภาพการดำเนินการวิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	แผนการดำเนินงานวิจัย	5
2.1	ปริมาณและอัตราขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2551-2561	12
2.2	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกกำจัด และถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ปีพ.ศ.2551-2561	13
2.3	การเปลี่ยนแปลงข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยระหว่างปี พ.ศ.2560-2561	14
4.1	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
4.2	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	47
4.3	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	48
4.4	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	48
4.5	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	49
4.6	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	49
4.7	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	50
4.8	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	50
4.9	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา	51
4.10	ภาพรวมความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนสุนันทา	51

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา	53
4.12	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	55
4.13	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	55
4.14	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	56
4.15	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	56
4.16	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	57
4.17	ภาพรวมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	58
4.18	เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ	58
4.19	เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ	58
4.20	เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ	59
ง-1	ตารางสรุปในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	88
ง-2	ข้อมูลสถิติในการหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม	88

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	รายงานสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย 2561	14
2.2	ขั้นตอนการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	21
จ-1	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะวิทยาการจัดการ	85
จ-2	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	85
จ-3	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	86
จ-4	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะครุศาสตร์	86
จ-5	นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์	87

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง 113 คน โดยการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเบื้องต้นประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ผลแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	42	37.2
หญิง	71	62.8
รวม	113	100.0
2. อายุ		
18 - 25 ปี	9	8.0
26 - 35	53	47.0
36 - 60	51	45.0
รวม	113	100.0
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3	2.7
มัธยมศึกษา/ปวช	5	4.4
ปริญญาตรี	77	68.1
สูงกว่าปริญญาตรี	27	23.9
อื่นๆ	1	.9
รวม	113	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายได้		
5,000 - 15,000	36	31.9
15,001 - 30,000	64	56.6
มากกว่า 30,015	2	1.8
อื่นๆ	11	9.7
รวม	113	9.7

จากตารางที่ 4.1 พบว่า บุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.8 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 37.2 บุคลากรที่มีอายุอยู่ในช่วง 26 – 35 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมา มีอายุ 36-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.0 และกลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุดอยู่ที่ระหว่าง 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.0 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.9 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.9 มัธยมศึกษาหรือปวช คิดเป็นร้อยละ 4.4 และกลุ่มที่ระดับการศึกษาน้อยที่สุด ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 2.7 มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด 15001 - 30000 บาทคิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมามีรายได้ 5,000-15,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 31.9 รายได้อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 9.7 รายได้ที่ต่ำที่สุด คือมากกว่า 30,015 คิดเป็นร้อยละ 1.8

2. ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย

การศึกษาความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตั้งอยู่ที่ถนนอุทงนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.2-4.10

ตารางที่ 4.2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
1. การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นกระบวนการจัดการขยะวิธีหนึ่ง		
ชาย	42	0
หญิง	71	0
รวม	113	0

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นกระบวนการจัดการขยะวิธีหนึ่ง เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 42 คน ตอบผิดจำนวน 0 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 71 คน ตอบผิดจำนวน 0 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.3 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
2. ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถนำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้		
ชาย	37	2
หญิง	76	3
รวม	108	5

จากตารางที่ 4.3 พบว่าขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถนำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้ เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 37 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 76 คน ตอบผิดจำนวน 3 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.4 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
3. การลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สามารถทำได้โดยใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ถังผ้า ตะกร้า		
ชาย	39	0
หญิง	69	5
รวม	108	5

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สามารถทำได้โดยใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ถังผ้า ตะกร้า เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 39 คน ตอบผิดจำนวน 0 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 69 คน ตอบผิด 5 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.5 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
4. การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ถ้าทำไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน		
ชาย	40	2
หญิง	70	1
รวม	110	3

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ถ้าทำไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 40 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 70 คน ตอบผิด 1 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.6 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
5. ขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่เราไม่ใช้แล้ว เช่น ถุงพลาสติกที่ปนเปื้อนและ แก้วน้ำที่ชำรุด		
ชาย	39	3
หญิง	69	2
รวม	108	5

จากตาราง 4.6 พบว่าขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่เราไม่ใช้แล้ว เช่น ถุงพลาสติกที่ปนเปื้อนและ แก้วน้ำที่ชำรุด เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 39 คน ตอบผิดจำนวน 3 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 69 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.7 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะ	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
6. การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคาร ควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ให้น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น		
ชาย	39	0
หญิง	72	2
รวม	111	2

จากตาราง 4.7 พบว่าการเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคาร ควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ให้น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 39 คน ตอบผิดจำนวน 0 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 72 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.8 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
7. การขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ใส่ยานพาหนะเพื่อนำไปสถานที่กำจัด		
ชาย	35	2
หญิง	73	3
รวม	108	2

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ใส่ยานพาหนะเพื่อนำไปสถานที่กำจัด เพศชายที่ตอบถูกจำนวน 35 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 73 คน ตอบผิดจำนวน 3 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.9 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความรู้	
	ตอบถูก	ตอบผิด
8. กระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอยควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวกในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม		
ชาย	38	1
หญิง	73	1
รวม	111	2

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอยควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวกในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม เพศชายที่ตอบใช่จำนวน 38 คน ตอบผิดจำนวน 1 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 73 คน ตอบผิดจำนวน 1 คน ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ความรู้ดี

ตารางที่ 4.10 ภาพรวมความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระดับความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับความรู้ดี (7-8 คะแนน)	113 คน	100
ระดับความรู้ปานกลาง (5-6 คะแนน)	0	-
ระดับความรู้ต่ำ (1-4 คะแนน)	0	-
รวม	113	

จากตารางที่ 4.10 การศึกษาความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นการบวกรจัดการขยะวิธีหนึ่ง มีผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 42 คน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิดและเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 71 คน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิด อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถนำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้ ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 37 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 76 ตอบผิดจำนวน 3 คน อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สามารถทำได้โดยใช้ภาชนะที่ใช้แทน ถูพลาสติก เช่น ถูผ้า ตะกร้า ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 39 คน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิดและเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 69 คน ตอบผิดจำนวน 5 คน อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ถ้าทำไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 40 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูก 70 คน ตอบผิดจำนวน 1 คน อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี ขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่เราไม่ใช้แล้ว เช่น ถูพลาสติกที่ปนเปื้อน และ แก้วน้ำที่ชำรุด ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 39 คน ตอบผิดจำนวน 3 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 69 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคารควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ทำให้น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 39 คน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิด และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 72 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน อยู่ในเกณฑ์

การให้คะแนนระดับดี การขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ใส่ยานพาหนะเพื่อนำไปสถานที่กำจัด ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 35 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 73 คน ตอบผิดจำนวน 3 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี กระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอยควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวกในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 38 คน ตอบผิดจำนวน 1 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 73 คนตอบผิดจำนวน 1 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี

3. ทศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย

การศึกษาทศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตั้งอยู่ที่ถนนอุทองนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ทศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ทศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ทศนคติ
1. การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนที่จะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้น	4.32	.961	ดีมาก
2. การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกัน	4.33	.881	ดีมาก
3. การจัดการภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้น	4.35	.864	ดีมาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
4. ท่านคิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขาย ให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอาย	4.29	.716	ดีมาก
5. การคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็น ถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็น เรื่องที่ยุ่งยาก	4.24	.685	ดีมาก
6. การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไป ใส่ของที่ตลาด	4.38	.841	ดีมาก
7. การรณรงค์แก้ไขปัญหaxyมูลฝอยจะสร้างความ ตระหนักในการแก้ไขปัญหaxyของบุคลากรใน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	4.53	.584	ดีมาก
8. ท่านมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกใน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียก ไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพัก	4.18		
รวม	4.32	1.524	ดีมาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ในการศึกษาถึงทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาทัศนคติในประเด็นต่างๆทั้งหมด 8 ประเด็น ผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ดังนี้ การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งจะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 อยู่ในระดับดี การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกันคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับดี การจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ใน

ระดับดี คิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอายคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับดี การคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยังยากคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับดี การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับดี การรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหาขยะของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับดี มีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพักคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับดี และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่มีการการรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหาขยะของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.53 รองลงมา มีการลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.38 การจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.35 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกันคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.33 การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งจะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 คิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอายคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.29 และการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยังยากคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.24 และมีทัศนคติที่น้อยที่สุดคือมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพักคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับดี

4. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตั้งอยู่ที่ถนนอุทองนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.12-4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลด ฌ แหล่งกำเนิด ของบุคลากรสาย
สนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พฤติกรรมการลดขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านให้ความร่วมมือในการใช้ปิ่นโตไปซื้ออาหารแทนการใช้กล่องโฟมในการใส่อาหาร	3.62	1.172
2. ท่านใช้แก้วน้ำแบบพกพาไปซื้อน้ำดื่มแทนแก้วพลาสติกจากร้านค้า	3.93	1.100
3. ท่านเลือกใช้ถุงผ้าไปใส่ของเมื่อไปซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติกจากร้านค้า	4.35	.865
รวม	3.97	1.045

จากตาราง 4.12 พบว่าพฤติกรรมการลดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เลือกใช้ถุงผ้าไปใส่ของเมื่อไปซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติกจากร้านค้า ร้อยละ 4.35 รองลงมาใช้แก้วน้ำแบบพกพาไปซื้อน้ำดื่มแทนแก้วพลาสติกจากร้านค้า ร้อยละ 3.93 และต่ำสุดคือการให้ความร่วมมือในการใช้ปิ่นโตไปซื้ออาหารแทนการใช้กล่องโฟมในการใส่อาหาร ร้อยละ 3.62 และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าพฤติกรรมการลดขยะมูลฝอย อยู่ที่ร้อยละ 3.97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ตารางที่ 4.13 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ของบุคลากรสาย
สนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านมักจะทิ้งขยะเปียก เช่น เศษอาหาร ลงในถังขยะย่อยสลายที่มีฝาปิด	4.12	.904
2. ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	3.95	.962

3 ท่านนำแบตเตอรี่ หรือ ถ่านไฟฉาย ที่ไม่ใช่แล้วนำไปทิ้งในถังขยะมูลฝอยที่รองรับขยะอันตราย	3.97	1.039
---	------	-------

รวม	4.01	0.96
------------	-------------	-------------

จากตารางที่ 4.13 พบว่าพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยส่วนใหญ่มักจะทิ้งขยะเปียก เช่น เศษอาหาร ลงในถังขยะย่อยสลายที่มีฝาปิด ร้อยละ 4.12 รองลงมานำแบตเตอรี่ หรือ ถ่านไฟฉาย ที่ไม่ใช่แล้วนำไปทิ้งในถังขยะมูลฝอยที่รองรับขยะอันตราย ร้อยละ 3.97 และต่ำสุดคือการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ร้อยละ 3.95 และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย อยู่ที่ร้อยละ 4.01 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ตารางที่ 4.14 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านเก็บรวบรวมกระดาษที่ใช้หน้าเดียวเพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำ	4.13	.921
2. ท่านรวบรวมขยะที่ใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกไว้ขาย	3.93	1.124
3. ท่านรวบรวมขยะมูลฝอยไปไว้ที่จุดรวบรวมขยะของคณะเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยนำไปกำจัด	4.02	.935
รวม	4.02	0.99

จากตารางที่ 4.14 พบว่าพฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เก็บรวบรวมกระดาษที่ใช้หน้าเดียวเพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำ ร้อยละ 4.13 รองลงมาเป็นารรวบรวมขยะมูลฝอยไปไว้ที่จุดรวบรวมขยะของคณะเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยนำไปกำจัด ร้อยละ 4.02 และต่ำสุดคือการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ร้อยละ 3.93 และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าพฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย อยู่ที่ร้อยละ 4.02 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ตารางที่ 4.15 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านพฤติกรรมการขนส่ง แปรสภาพขยะมูลฝอย
ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พฤติกรรมการขนส่ง แปรสภาพขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านนำขวดพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ใส่ต้นไม้ ทำแจกัน ฯลฯ	3.88	0.992
2. ท่านนำเศษกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่ใช้แล้วไปทำให้เกิดประโยชน์ อื่นๆ เช่น นำไปทำกระดาษห่อช่อดอกไม้	3.85	0.956
3. ท่านนำขยะมูลฝอยไปทิ้งในถังขยะเพื่อให้แม่บ้านมาเก็บและขนต่อไป	4.08	0.965
รวม	3.93	0.971

จากตารางที่ 4.15 พบว่าพฤติกรรมการขนส่ง แปรสภาพขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ท่านำขยะมูลฝอยไปทิ้งในถังขยะเพื่อให้แม่บ้านมาเก็บและขนต่อไป ร้อยละ 4.08 รองลงมาเป็นการนำขวดพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ใส่ต้นไม้ ทำแจกัน ฯลฯ ร้อยละ 3.88 และต่ำสุดคือการนำเศษกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่ใช้แล้วไปทำให้เกิดประโยชน์อื่นๆ เช่น นำไปทำกระดาษห่อช่อดอกไม้ ร้อยละ 3.85 และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าพฤติกรรมเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย อยู่ที่ร้อยละ 3.93 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ตารางที่ 4.16 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านกำจัดขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พฤติกรรมกำจัดขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปกำจัดโดยการฝังกลบ	3.47	1.296
2. ท่านรวบรวมขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉายไว้ให้ได้จำนวนมากพอ เพื่อส่งให้เทศบาลนำไปกำจัด	3.57	1.217
3. ท่านนำเศษใบไม้ เศษหญ้าไปกำจัดโดยทำปุ๋ยหมัก	3.70	1.101
รวม	3.58	1.204

จากตารางที่ 4.16 พบว่าพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่นำเศษใบไม้ เศษหญ้าไปกำจัด โดยทำปุ๋ยหมัก ร้อยละ 3.70 รองลงมารวบรวมขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉายไว้ให้ได้จำนวนมากพอเพื่อส่งให้เทศบาลนำไปกำจัด ร้อยละ 3.57 และต่ำสุดคือการนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปกำจัดโดยการฝังกลบ ร้อยละ 3.47 และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ที่ร้อยละ 3.58ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ตารางที่ 4.17 ภาพรวมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาพรวมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	S.D.
1. การลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด	3.97	1.045
2. การคัดแยกขยะมูลฝอย	4.01	0.96
3. การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	4.02	0.99
4. การขนส่ง การแปรสภาพขยะมูลฝอย	3.93	0.971
5. การกำจัดขยะมูลฝอย	3.58	1.204
รวม	6.503	1.723

จากตารางที่ 4.17 และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สรุปได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมการคัดแยกขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 4.01 การลดขยะ ณ แหล่งกำเนิดมีค่าเฉลี่ย 3.97 และการขนส่ง การแปรสภาพขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 3.93 และต่ำสุดคือการกำจัดขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 3.58

5. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ

เพศ	$\bar{x}$	t	sig
ชาย	0.9613	.349	.728
หญิง	0.9673		

จากตารางที่ 4.18 พบว่า sig มีค่าเท่ากับ .728 [Sig. เท่ากับ .728 > $\alpha(0.05)$] แสดงว่ายอมรับ H_0 ดังนั้นสรุปได้ว่า บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีเพศต่างกันมีระดับความรู้การจัดการขยะมูลฝอย ที่ไม่แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ

เพศ	$\bar{x}$	t	Sig
ชาย	4.2798	.878	.382
หญิง	4.3587		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า sig มีค่าเท่ากับ .382 [Sig. เท่ากับ .382 > $\alpha(0.05)$] แสดงว่ายอมรับ H_0 ดังนั้นสรุปได้ว่า บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติการจัดการขยะมูลฝอย ที่ไม่แตกต่างกัน

7. การเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ

เพศ	$\bar{x}$	t	Sig
ชาย	6.5899	.746	.758
หญิง	6.4317		

จากตารางที่ 4.20 พบว่า sig มีค่าเท่ากับ .758 [Sig. เท่ากับ .758 > $\alpha(0.05)$] แสดงว่ายอมรับ H_0 ดังนั้นสรุปได้ว่า บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีเพศต่างกันมีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ที่ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีรายละเอียดของการดำเนินการศึกษาวิจัยโดยสรุป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- (1) ศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (2) ศึกษาระดับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (3) ศึกษาระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (4) เปรียบเทียบระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. วิธีการวิจัย

การศึกษาระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยเก็บข้อมูล 5 วัน โดยครอบคลุมวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) โดยการนำแบบสอบถามไปแจกแต่ละคณะแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามในภายหลัง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 113 คน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้ทำการแจกและรวบรวมแบบสอบถามบุคลากรแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถาม 113 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกได้ทราบและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำแบบสอบถามที่ได้ครบจำนวน 113 ชุด มา

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คือ แยกตามส่วนข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา พรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานโดยแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ทำการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. ผลการวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์และขั้นตอน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรสายสนับสนุน พบว่าบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.8 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 37.2 บุคลากรมีอายุอยู่ในช่วง 26 – 35 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาคืออายุ 36-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.0 และกลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุดอยู่ที่ระหว่าง 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.0 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.9 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.9 มัธยมศึกษา/ปวช คิดเป็นร้อยละ 4.4 และกลุ่มที่ระดับการศึกษาน้อยที่สุด ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 2.7 มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด 15001 -30000 บาทคิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมามีรายได้ 5,000-15,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 31.9 รายได้อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 9.7 รายได้ที่ต่ำที่สุด คือมากกว่า 30,015 คิดเป็นร้อยละ 1.8

(2) ผลการศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาพบว่า การศึกษาความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นการบวกรจัดการขยะวิธีหนึ่ง มีผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 42 คนไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิดและเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 71 คน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิด อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถนำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้ ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 37 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 76 ตอบผิดจำนวน 3 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สามารถทำได้โดยใช้ภาชนะที่ใช้แทน ถูพลาสติก เช่น ถูผ้า ตะกร้า ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 39 คน ไม่มีผู้ตอบ

แบบสอบถามผิดและเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 69 คน ตอบผิดจำนวน 5 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ถ้าทำไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 40 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูก 70 คน ตอบผิดจำนวน 1 คน อยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี ขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่เราไม่ใช้แล้ว เช่น ถูพลาสติกที่ปนเปื้อน และ แก้วน้ำที่ชำรุด ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 39 คน ตอบผิดจำนวน 3 คนและเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 69 คนตอบผิดจำนวน 2 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคารควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ทำให้น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 39 คน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผิด และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 72 คน ตอบผิดจำนวน 2 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี การขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ใส่ยานพาหนะเพื่อนำไปสถานที่กำจัด ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 35 คน ตอบผิดจำนวน 2 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 73 คน ตอบผิดจำนวน 3 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี กระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอยควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวกในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม ผลรวมเพศชายตอบถูกจำนวน 38 คน ตอบผิดจำนวน 1 คน และเพศหญิงที่ตอบถูกจำนวน 73 คนตอบผิดจำนวน 1 คนอยู่ในเกณฑ์การให้คะแนนระดับดี

(3) ผลการศึกษาระดับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าในการศึกษาถึงทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาทัศนคติในประเด็นต่างๆทั้งหมด 8 ประเด็น ผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ดังนี้ การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งจะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 อยู่ในระดับดี การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกันคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับดีการจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับดีคิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอายคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.29อยู่ในระดับดีการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยากคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.24อยู่ในระดับดี การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับดี การรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหาขยะของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับดีมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการ

นำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพักคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับดี และผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสวนส่วนใหญ่มีการการณรงค์แก้ไขปัญหามูลฝอยจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหามูลฝอยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.53 รองลงมาที่มีการลดปริมาณมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.38 การจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.35 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกันคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.33 การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งจะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 คิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอายคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.29 และการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยากคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.24 และมีทัศนคติที่น้อยที่สุดคือมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพักคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับดี

(4) ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดพบว่าการจัดการขยะมูลฝอย ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สรุปได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมการคัดแยกขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 4.01 การลดขยะ ณ แหล่งกำเนิดมีค่าเฉลี่ย 3.97 และการขนส่ง การแปรรูปขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 3.93 และต่ำสุดคือการกำจัดขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ย 3.58 ซึ่งภาพรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยรวม 3.902

(5) ผลเปรียบเทียบความไม่แตกต่างบุคลากรเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับความรู้การจัดการขยะมูลฝอยโดยเพศชายค่าเฉลี่ย 0.9683 และเพศหญิง 0.9613 (Sig. เท่ากับ 0.728)

(6) ผลเปรียบเทียบความไม่แตกต่างบุคลากรเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับทัศนคติการจัดการขยะมูลฝอยโดยเพศชายค่าเฉลี่ย 4.2798 และเพศหญิง 4.358 (Sig. เท่ากับ 0.382)

(7) ผลเปรียบเทียบความไม่แตกต่างบุคลากรเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยเพศชายค่าเฉลี่ย 6.5899 และเพศหญิง 6.4317 (Sig. เท่ากับ 0.758)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในครั้งนี้ทำให้มีข้อเสนอแนะและประเด็นปัญหาในด้านต่างๆ ซึ่งมีประเด็นที่ควรนำไปพิจารณา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

(1) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ประสบปัญหาในการเก็บแบบสอบถามเนื่องจากบุคลากรในแต่ละคณะบางส่วนติดภารกิจ จึงไม่สะดวกต่อการให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และมีส่วนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

(2) ควรมีเนื้อหาในแบบสอบถามที่ครอบคลุมและเข้าใจง่ายขึ้นในแต่ละตอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

(1) จากปัญหาสำหรับงานวิจัยมีบุคลากรบางส่วนไม่สะดวกต่อการให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและบางส่วนให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน จึงอยากให้มีการส่งแบบสอบถามภายในบุคลากรให้ทั่วถึงกว่านี้

(2) การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามควรเก็บข้อมูลโดยนักวิจัยสัมภาษณ์บุคลากรตามแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

(3) เวลาในการเก็บแบบสอบถามครั้งนี้มีน้อยเกินไปจึงทำให้รวบรวมแบบสอบถามมาแบบไม่ครบถ้วนจึงอยากให้ครั้งต่อไปเพิ่มระยะเวลาในการเก็บและรวบรวมแบบสอบถามมากกว่านี้

บรรณานุกรม

กรมควบคุมมลพิษ.(2535). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535.

กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

_____. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2555. กรุงเทพฯ:

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556.

_____. (2551). แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย. กรุงเทพฯ: กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

_____. (2561). รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนของประเทศไทย.

กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

_____. (2555). ความหมายของการจัดการขยะมูลฝอย. กรุงเทพฯ

: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

จิรวัดน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์.(2536). ทศนคติ ความเชื่อ พฤติกรรม. : การวัดการพยากรณ์และการ
เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

ชวาล แพรัตนกุล. (2546).ความรู้และการรับรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

ญาศิณี อัสเวศน์. (2546).ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการ. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตธัญบุรี.

ณัฐวดี สุขช่วย. (2558).พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.ชลบุรี : คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธเรศ ศรีสถิตย์.(2553). วิศวกรรมการจัดการมูลฝอยชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

นัฐภัสสร ทองไทย. (2558). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลวัง
ทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว. ชลบุรี : ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา.

บดีนทร์ วิจารณ์. (2553). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้.(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ :เอ็กซ์เปอร์เน็ท

ปรเมษฐ ห่วงมิตร. (2550). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนประชาชนในเขต
ลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

ผกามาศ รินรักษา. (2559). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในเขตตำบลหนองเหียง
อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, วิทยาลัยการ บริหาร
รัฐกิจ, กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

พงศธร ถาวรวงศ์. (2541). ทักษะและความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลต่อระบบ
การให้บริการของเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา : ศึกษากรณีด้านงานทะเบียนราษฎร.
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.

พชรวรรณ ศรีวัลย์. (2542).พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายก.
ชลบุรี : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิภัทร แสงสินธุสร. (2550). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต
จังหวัดภูเก็ต. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัย
การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิริยุตม์ วรรณพฤษ. การปรับปรุงนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย .

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2555.

ไพศาล มะระพฤษ์วรรณ. (2539). การจัดการ. กรุงเทพฯ: แมครอ- ฮิล อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็นเตอร์ไพรส์อิงส์.

มัลลิกา ต้นสอน. (2544). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.

ศักดิ์ สินธิพงษ์. (2557). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.

สำนักคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2558).ประเภทของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

: กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย.(2558). **ความรู้ด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอย**

กลับมาใช้ใหม่ สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_3R.htm

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). **แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ทัศนคติและพฤติกรรม** .

สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>.

อลิศรา กฤษมา. (2546). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้การปฏิบัติต่อเด็กตามอนุสัญญาว่า**

ด้วยสิทธิการมีประสบการณ์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประชากรศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พงศธร ถาวรวงศ์. (2541). **ทัศนคติและความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลต่อระบบ**

การให้บริการของเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา : ศึกษากรณีด้านงานทะเบียนราษฎร.

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.

พชรวรรณ ศรีวัลย์. (2542). **พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบท จังหวัดนครนายก.**

ชลบุรี : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิภัทร แสงสินธุสร. (2550). **พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต**

จังหวัดภูเก็ต. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัย

การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพศาล มะระพุกษ์วรรณ. (2539). **การจัดการ. กรุงเทพฯ: แมคกรอ- ฮิล อินเทอร์เน็ต เนชั่นแนล เอ็นเตอร์ไพรส์.**

พิชิต สกุลพราหมณ์.(2535). **การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม.พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพมหานคร : ชนะการพิมพ์.**

พัฒนา อนุรักษพงษ์ธร. (2547). **การจัดการขยะ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม**

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มัลลิกา ต้นสอน. (2544). **พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กซ์เบอร์เนท จำกัด.**

ศักดิ์ สีนธิพงษ์.(2557). **พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้น**

ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอนาทม

มะกา จังหวัด กาญจนบุรี.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2558). **ประเภทของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย**: กรุงเทพฯ.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). **แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ทัศนคติและพฤติกรรม** .

สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>.

อลิศรา กฤษมา. (2546). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้การปฏิบัติต่อเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิการมีประสบการณ์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประชากรศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

อาณัติ ต๊ะปินตา. (2553). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cronbach, L. J.(1963) .**The Dependability of Bahavioral Measurement: Theory of Generalizability for Scores and Profile**. New York :Willey

Davenport, T(1997). **Some principles of knowledge management**. [Online].

สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>.

Bupasiri, C. (2012). **A Study of Implementation of City Municipality in Public Health Act B.E.2535** [In Thai: สถานการณ์การบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535]. Ministry of Public Health, Thailand.

Good.C.V. (1973). **Dictionary of Education**. New York :Mecgraw – hill.

Refsgaard & Kristin. (2009). **Household behaviour and attitudes with respect to recycling foodwaste – experiences from focus groups**. Norwegian Agricultural Econommics Research Institute

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คำชี้แจง

1. โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำเพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 4 พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () และหรือเติมข้อความในช่องว่างให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อ

1. เพศ

() 1.ชาย

() 2.หญิง

2. อายุ (ระบุ) ปี

3. ระดับการศึกษา

- () 1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า () 2.มัธยมศึกษา / ปวช.
 () 3. ปริญญาตรี () 4. สูงกว่าปริญญาตรี() 5. อื่นๆ(ระบุ).....

4. รายได้

- () 1. 5,000-15,000บาท/เดือน () 2. 15,001-30,000บาท/เดือน
 () 4. มากกว่า 30,001บาท/เดือน () 4. อื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ ถูก “ หรือ “ผิด” ตามความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ถูก	ผิด
1. การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นกระบวนการจัดการขยะอีกวิธีหนึ่ง		
2. ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถนำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้		
3. การลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สามารถทำได้โดยใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ถุงผ้า ตะกร้า		
4. ขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่ไม่ใช้แล้ว เช่น ถุงพลาสติกที่ปนเปื้อน แก้วน้ำที่ชำรุด เป็นต้น		
5. การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ถ้าทำไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน		
6. การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคาร ควรเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิดเพื่อไม่ให้น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น		
7. การขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ใส่รถรับขนขยะมูลฝอยเพื่อนำไปสถานที่กำจัด		
8. กระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอยควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวกในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม		

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการขยะมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนที่จะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้น					
2. การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกัน					
3. การจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้น					
4. ท่านคิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอาย					
5. การคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก					
6. การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาด					
7. การรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหามลพิษของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา					
8. ท่านมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพัก					

ตอนที่ 4 พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

พฤติกรรมการลดขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อยมาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านให้ความร่วมมือในการใช้บันไดไปซื้ออาหารแทนการใช้กล่องโฟมในการใส่อาหาร					
2. ท่านใช้แก้วน้ำแบบพกพาไปซื้อน้ำดื่มแทนแก้วพลาสติกจากร้านค้า					
3. ท่านเลือกใช้ถุงผ้าไปใส่ของเมื่อไปซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติกจากร้านค้า					
พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย					
4. ท่านมักจะทิ้งขยะเปียก เช่น เศษอาหาร ลงในถังขยะย่อยสลายที่มีฝาปิด					
5. ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา					
6. ท่านนำแบตเตอรี่ หรือ ถ่านไฟฉาย ที่ไม่ใช่แล้วนำไปทิ้งในถังขยะมูลฝอยที่รองรับขยะอันตราย					
7. ท่านเก็บรวบรวมกระดาษที่ใช้หน้าเดียวเพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำ					

8. ท่านรวบรวมขยะที่ใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกไว้น้ำ					
9. ท่านรวบรวมขยะมูลฝอยไปไว้ที่จุด รวบรวมขยะของคณะเพื่อให้เจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยนำไปกำจัด					
พฤติกรรมการณ์ขนส่ง แปรสภาพขยะมูลฝอย					
10. ท่านนำขวดพลาสติกที่ไม่ใช้แล้ว นำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ใส่ต้นไม้ ทำแจกัน ฯลฯ					
11. ท่านนำเศษกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ที่ไม่ใช้แล้วไปทำให้เกิดประโยชน์อื่นๆ เช่น นำไปทำกระดาษห่อช็อคโกแลต					
12. ท่านนำขยะมูลฝอยไปทิ้งในถังขยะ เพื่อให้แม่บ้านมาเก็บและขนต่อไป					
พฤติกรรมการณ์กำจัดขยะมูลฝอย					
13. ท่านนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไป กำจัดโดยการฝังกลบ					
14. ท่านรวบรวมขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉายไว้ให้ได้จำนวนมากพอเพื่อ ส่งให้เทศบาลนำไปกำจัด					
15. ท่านนำเศษใบไม้ เศษหญ้าไปกำจัด โดยทำปุ๋ยหมัก					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (LOC)

แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสาย
สนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 - 1.1 ให้ความเห็น +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้
 - 1.2 ให้ความเห็น 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ สามารถนำไปใช้ได้หรือไม่
 - 1.3 ให้ความเห็น -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ไม่สามารถนำไปใช้ได้
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ท่านเห็นด้วย
3. หากมีข้อเสนอแนะใด ๆ โปรดเขียนข้อความที่ท่านเห็นสมควรแก้ไข

รุจิรา พิทักษ์

ขอปรัง ชาวนา

ผู้จัดทำ

ตอนที่ 2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อ	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1.	การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นการบว นการจัดการขยะวิธีหนึ่ง				
2.	ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถ นำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้				
3.	การลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา สามารถทำได้โดยใช้ ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ถุงผ้า ตระกร้า				
4.	การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ถ้าทำ ไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน				
5.	ขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่ไม่ใช้แล้ว เช่น ถุงพลาสติกที่ปนเปื้อน และ แก้วน้ำที่ชำรุด				
6.	การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคาร ควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ให้ น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น				
7.	การขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูล ฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ใส่ยานพาหนะเพื่อ นำไปสถานที่กำจัด				
8.	กระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอย ควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวก ในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภท ให้เหมาะสม				

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อ	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม 1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1.	การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนที่จะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้น				
2.	การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึกเป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกัน				
3.	การจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้น				
4.	การนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอาย				
5.	การคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก				
6.	การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาด				
7.	การรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษมูลฝอยจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหามลพิษของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา				
8.	ท่านมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพัก				

ตอนที่ 4 พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อ	พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		1	0	-1	
พฤติกรรมการลดขยะมูลฝอย					
1.	ท่านให้ความร่วมมือในการใช้ปิ่นโตไปซื้ออาหาร แทนการใช้กล่องโฟมในการใส่อาหาร				
2.	ท่านใช้แก้วน้ำแบบพกพาไปซื้อน้ำดื่มแทนแก้วพลาสติกจากร้านค้า				
3.	ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบเดียวมากกว่าใช้ถุงพลาสติกใบเล็กๆหลายๆใบจากร้านค้า				
พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย					
4.	ท่านมักจะทิ้งขยะเปียก เช่น เศษอาหาร ลงในภาชนะที่มีฝาปิด				
5.	ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา				
6.	ท่านนำแบตเตอรี่ หรือ ถ่านไฟฉาย ที่ไม่ใช่แล้วนำไปทิ้งในถังขยะมูลฝอยที่รองรับขยะอันตราย				
พฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย					
7.	ท่านจัดภาชนะรองรับขยะแต่ละประเภทแยกจากกัน				
8.	ท่านรวบรวมขยะที่ใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกไว้ขาย				
9.	ท่านรวบรวมขยะมูลฝอยไปไว้ที่จุดรวบรวมขยะของคณะเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของมหาลัยนำไปกำจัด				
พฤติกรรมการขนส่ง แปรสภาพขยะมูลฝอย					
10.	ท่านนำขวดพลาสติกที่ไม่ใช่แล้วนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ใส่ต้นไม้ ทำแจกัน ฯลฯ				
11.	ท่านนำเศษกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่ใช่แล้วไปทำให้เกิดประโยชน์อื่นๆ เช่น นำไปทำกระดาษห่อช่อดอกไม้				

ข้อ	พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม 1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
12.	ท่านนำขวดกาแฟที่หมดแล้วมาประยุกต์ใส่น้ำตาลทรายใช้ที่บ้าน				
พฤติกรรมกรำจัดขยะมูลฝอย					
13.	ท่านนำเศษอาหารที่เหลือจากรับประทานแล้วไปกำจัดโดยการฝังกลบ				
14.	ท่านรวบรวมขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉายไว้ให้ได้จำนวนมากพอเพื่อส่งให้เทศบาลนำไปกำจัด				
15.	ท่านนำเศษใบไม้ เศษหญ้าไปกำจัดโดยทำปุ๋ยหมัก				

ชื่อ.....(ผู้ประเมิน)

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (LOC)

1. ชื่อ-นามสกุล : รองศาสตราจารย์ ศิวพันธุ์ ชูอินทร์

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คุณวุฒิการศึกษา : ปริญญาโท วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

: ปริญญาตรี วท.บ. (วิทยาศาสตร์เคมี)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

2. ชื่อ-นามสกุล : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ กาหยิ

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คุณวุฒิการศึกษา : ปริญญาเอก วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อมของเสียอันตราย)

จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย

: ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี

: ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ชื่อ-นามสกุล : ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิธินาถ เจริญโกคราช

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คุณวุฒิการศึกษา : ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

: ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์),วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (LOC)

ตอนที่ 2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อ	ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า LOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นกระบวนการจัดการขยะอีกริธีหนึ่ง	1	1	1	3	1
2.	ขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีสามารถนำขยะบางส่วนมารีไซเคิลได้	1	1	1	3	1
3.	การลดปริมาณขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสามารถทำได้โดยใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ถุงผ้า ตะกร้า	1	0	1	2	0.6
4.	การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบถ้าทำไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดมลพิษในน้ำใต้ดิน	1	1	0	2	0.6
5.	ขยะมูลฝอยเกิดจากสิ่งที่เราไม่ใช้แล้ว เช่น ถุงพลาสติกที่ปนเปื้อน แก้วน้ำที่ชำรุด เป็นต้น	1	1	0	2	0.6
6.	การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในอาคาร ควรเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ให้น้ำรั่วซึมและส่งกลิ่นเหม็น	1	0	1	2	0.6
7.	การขนส่งขยะมูลฝอยเป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ใส่รถรับขนขยะมูลฝอยเพื่อนำไปสถานที่กำจัด	1	0	1	2	0.6
8.	กระบวนการกำจัดหรือทำลายขยะมูลฝอยควรมีการคัดแยกขยะก่อนเพื่อความสะดวกในการกำจัดหรือทำลายขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม	1	1	1	3	0.6

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อ	ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งจะทำให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสะดวกรวดเร็วขึ้น	1	1	0	2	0.6
2.	การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร/ตึก เป็นหน้าที่ของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ต้องช่วยกัน	1	1	1	3	1
3.	การจัดภาชนะรองรับขยะอันตรายแยกจากขยะทั่วไปจะช่วยให้การจัดการขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความเหมาะสมยิ่งขึ้น	1	1	0	2	0.6
4.	ท่านคิดว่าการนำเศษขยะหรือของเหลือใช้ไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นเรื่องน่าอาย	1	1	0	2	0.6
5.	การคัดแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก ถังขยะอันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก	1	1	1	3	1
6.	การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการใช้ถุงผ้าไปใส่ของที่ตลาด	1	0	1	2	0.6
7.	การรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษมูลฝอยจะสร้างความตระหนักในการแก้ไขปัญหามลพิษของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	1	1	1	3	1

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการขยะมูลฝอย(ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า LOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
8.	ท่านมีความยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักที่บ้านพัก	1	0	1	2	0.6

ตอนที่ 4 พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อ	พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า LOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
พฤติกรรมลดขยะมูลฝอย						
1.	ท่านให้ความร่วมมือในการใช้ปิ่นโตไปซื้ออาหาร แทนการใช้กล่องโฟมในการใส่อาหาร	1	1	1	3	1
2.	ท่านใช้แก้วน้ำแบบพกพาไปชื่อน้ำดื่มแทนแก้วพลาสติกจากร้านค้า	1	1	1	3	1
3.	ท่านเลือกใช้ถุงผ้าไปใส่ของเมื่อไปซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติกจากร้านค้า	0	1	1	2	0.6
พฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอย						
4.	ท่านมักจะทิ้งขยะเปียก เช่น เศษอาหาร ลงในถังขยะย่อยสลายที่มีฝาปิด	1	1	1	3	1
5.	ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	1	1	1	3	1

ข้อ	พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า LOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6.	ทำนนำแบตเตอรี่ หรือ ถ่านไฟฉาย ที่ไม่ใช่แล้ว นำไปทิ้งในถังขยะมูลฝอยที่รองรับขยะอันตราย	1	1	1	3	1
พฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย						
7.	ทำนเก็บรวบรวมกระดาดที่ใช้หน้าเดียวเพื่อนำ กลับมาใช้ซ้ำ	1	0	1	2	0.6
8.	ทำนรวบรวมขยะที่ใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกไว้นขาย	1	1	1	3	1
9.	ทำนรวบรวมขยะมูลฝอยไปไว้ที่จุดรวบรวมขยะ ของคณะเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยนำไป กำจัด	1	1	1	3	1
พฤติกรรมการขนส่ง แปรสภาพขยะมูลฝอย						
10.	ทำนนำขวดพลาสติกที่ไม่ใช่แล้วนำมาใช้ ประโยชน์ใหม่ เช่น ใส่ต้นไม้ ทำแจกัน ฯลฯ	1	1	1	3	1
11.	ทำนนำเศษกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่ใช่ แล้วไปทำให้เกิดประโยชน์อื่นๆ เช่น นำไป ทำกระดาษห่อช็อคโกแลต	1	1	1	3	1
12.	ทำนนำถุงขยะมูลฝอยไปทิ้งในถังขยะเพื่อให้ แม่บ้านมาเก็บและขนต่อไป	1	1	1	3	1
พฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอย						
13.	ทำนนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปกำจัดโดย การฝังกลบ	1	0	1	2	0.6
14.	ทำนรวบรวมขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ไว้ให้ได้จำนวนมากพอเพื่อส่งให้เทศบาล นำไปกำจัด	1	1	1	3	1
15.	ทำนนำเศษใบไม้ เศษหญ้าไปกำจัดโดยทำ ปุ๋ยหมัก	1	1	1	3	1

ภาคผนวก ง

ผลหาความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

ผลหาความเชื่อมั่น

เมื่อทำการทดสอบแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 คน โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ มีค่า .715

ตารางที่ ง-1 ตารางสรุปการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

		N	%
Cass	Valid	30	100
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

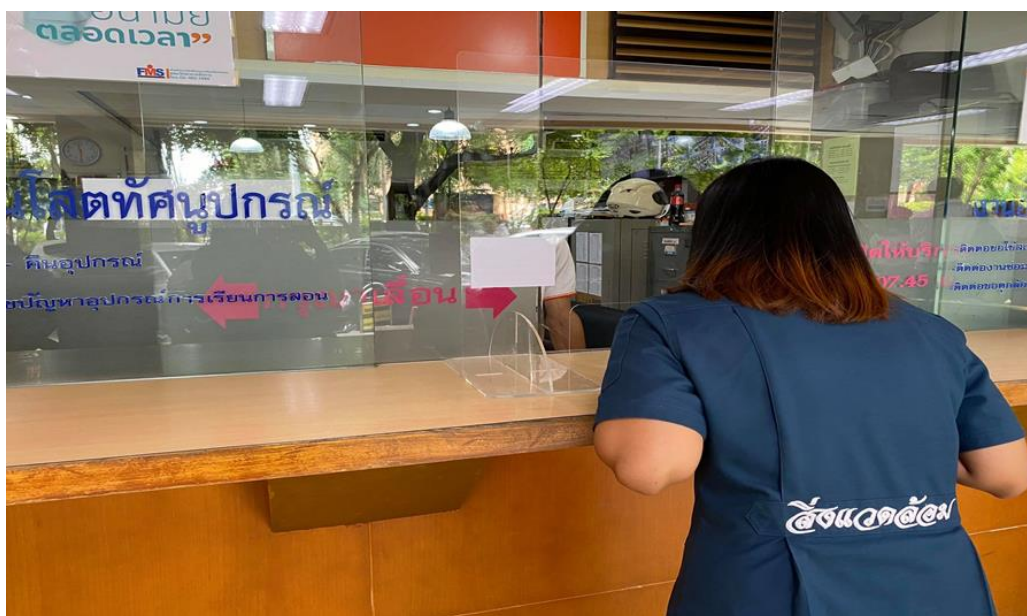
a. Listwise deletion based on all
variables in the procedure.

ตารางที่ ง-2 ข้อมูลสถิติในการหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม

Cronbach's Alpha	N of Items
.715	35

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการดำเนินการวิจัย

ภาพ จ-1 นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะวิทยาการจัดการ

ภาพ จ-2 นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ภาพ จ-3 นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ภาพ จ-4 นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะครุศาสตร์

ภาพ จ-5 นำแบบสอบถามไปสอบถามให้บุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์